

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

MATEJA POGAČAR

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

PROBLEMATIKA PREDŠOLSKE VZGOJE V
OBČINI KAMNIK

Ljubljana, maj 2006

MATEJA POGAČAR

IZJAVA

Študent/ka MATEJA POGAČAR izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom ALEŠA BERKA in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 10.5.2006

Podpis: _____

KAZALO

1. UVOD	1
2. PREDŠOLSKA VZGOJA	2
2.1. VRTEC – POMEN IN VLOGA.....	2
2.1.1. Financiranje vrtcev.....	3
2.1.2. Predstavitev.....	4
2.1.3. Plačilni in dohodkovni razredi.....	5
2.2. DEMOGRAFSKE RAZMERE.....	8
2.3. NOVI VRTEC.....	11
3. LOKALNA SAMOUPRAVA	12
3.1. POMEN IN NALOGE OBČIN.....	13
3.2. PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE OBČIN.....	14
3.3. PRORAČUN.....	15
3.3.1. Načela proračuna.....	16
3.3.2. Izračun finančne izravnave.....	17
4. PRORAČUN ZA LETO 2005	19
4.1. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV.....	20
4.1.1. Struktura sredstev predšolske vzgoje.....	26
4.1.2. Struktura doplačil oskrbnih stroškov.....	27
4.2. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB.....	28
4.3. TREND PRIHODKOV IN ODHODKOV.....	29
4.4. PRIMERJAVA OBČINE KAMNIK S POVPREČJEM V DRŽAVI.....	31
5. SKLEP	33
LITERATURA	37
VIRI	37

1. UVOD

Urejanje lokalnih zadev javnega značaja je v današnjem času vedno bolj pomembno, saj je kvalitetno zadovoljevanje potreb cilj vsake lokalne skupnosti. Pri tem je potrebno upoštevati zakonske omejitve s strani države, potrebe občanov in razpoložljiva finančna sredstva. Ena izmed temeljnih nalog občine je zagotavljanje javne mreže vrtcev in dostopnost programov predšolske vzgoje vsem staršem in otrokom, zato javne vrtnice ustanavljajo in financirajo občine. V Sloveniji je osnovna šola obvezna, otroško varstvo od enega leta starosti do vstopa v šolo pa prostovoljno. To pomeni, da je prvo brezplačno, medtem ko je vrtec plačljiv glede na status družine. Lokalna skupnost namenja za predšolsko vzgojo precejšen del finančnih sredstev, zato je še kako pomembno upravljanje in razpolaganje z občinskim denarjem. Predšolska vzgoja je le eno izmed mnogih področjih, ki so odvisna od občinskega proračuna.

Namen diplomskega dela je seznaniti bralca z delovanjem lokalne samouprave in podrobneje spoznati razvojni problem občine, ki pesti mnoge kamniške starše. Občinska uprava mora reševati problem prostorske stiske v vrtcu, pri tem pa se srečuje z obremenjenostjo proračuna z doplačili oskrbnih stroškov. Za nastalo situacijo je potrebno poiskati vzroke, pri reševanju problema pa upoštevati trende na področju otroškega varstva v občini in širšem geografskem prostoru.

Diplomsko delo je vsebinsko razdeljeno na tri dele. Prvo poglavje opisuje sistem financiranja predšolske vzgoje in vrtcev. Mnenje, da sofinanciranje predšolske vzgoje v razmerah, ko so generacije otrok vse manjše, ni problem, je napačno. V mestu so hitro rasle stanovanjske četrti in nakupovalni centri. Bližina glavnega mesta in dobra prometna povezava sta poleg tujega kapitala v mesto pripeljala nove priseljence, predvsem mlade družine. V občini predšolsko vzgojo izvaja javni zavod, lociran v 12 enotah. Do pred desetletjem je bilo v Kamniku na seznamu čakajočih konstantno okrog sto otrok, zdaj pa se njihovo število vztrajno povečuje. Stisko rešujejo z varstvom otrok v sosednjih vrtcih, v letošnjem proračunskem letu je planirana izgradnja novega vrtca. V drugem delu so opredeljeni pojmi s področja lokalne samouprave in lokalne skupnosti. Da lahko občina opravlja temeljne naloge in uresničuje svojo vlogo, mora imeti lastna sredstva. V 3. poglavju je izračun sredstev finančne izravnave in primerne porabe, slednja je podlaga za načrtovanje prihodkov v občini. Zadnji del je namenjen razlagi proračuna občine Kamnik za leto 2005 in razčlenitvi sredstev za izobraževanje. Iz strukture porabe je razvidno, da oskrbni stroški za kamniški vrtec in vrtnice drugih občin predstavljajo večino sredstev za predšolsko vzgojo. Ker analiza ene občine sama po sebi ni dovolj zgovorna, sta za bolj realno predstavbo na koncu 5. poglavja navedeni dve primerjavi. Prva primerja strukturo proračunov za zadnjih pet let, potem pa še s slovenskim povprečjem. Namen je ugotoviti, na katerih področjih občina Kamnik troši več ali manj kot ostale oziroma, na katerih področjih je bolj ali manj spretna pri pridobivanju proračunskih virov. V zaključku so povzete glavne ugotovitve in rešitve.

2. PREDŠOLSKA VZGOJA

Zagotavljanje predšolske vzgoje je ena izmed temeljnih nalog lokalne skupnosti. Javne vrtce ustanovljajo in financirajo občine. Predšolsko vzgojo izvajajo še zasebni vrtci, katere ustanovitelji so lahko domače ali tuje pravne osebe.

»Težava in posebnosti kamniškega šolstva, ni mogoče ujeti v kalup slovenskega povprečja; ne na predšolski in še manj na šolski ravni. Tako se njihovi vrtci in osnovne šole srečujejo z nadpovprečno prostorsko stisko in velikim številom malčkov in šolarjev, srednješolski center pa ima prostora na pretek, a mu manjka dijakov.« (Vošnjak, 2005a, str. 9).

Problem otroškega varstva je prisoten tudi v kamniški občini, saj število prostih mest že dlje časa primanjkuje, število se giblje okoli 300. Doplačila oskrbnih stroškov v sistemu predšolske vzgoje občino letno bremenijo za okoli 500 milijonov tolarjev, kar predstavlja polovico proračunskih sredstev namenjenih za izobraževanje. Da tega področja ne gre zanemariti kaže trend o rasti povpraševanja po otroškem varstvu v edinem javnem vrtcu v Kamniku. Po drugi strani se delež vključenih otrok v vrtce v Sloveniji zmanjšuje, kar je posledica manj številčnih generacij otrok predšolske vzgoje. V nadaljevanju je razložen sistem financiranja predšolske vzgoje, kakšno vlogo ima lokalna skupnost in kako pomanjkanje prostih mest rešujejo v občini Kamnik. Skušala bom ugotoviti kje so razlogi, da število predšolskih otrok v občini presega proste kapacitete in zakaj prihaja do neskladja na nivoju države. S finančnega vidika me zanima ali občina nameni dovolj proračunskih sredstev za predšolsko vzgojo in katere so tiste postavke na katere lahko (neposredno) vpliva.

Pod besedo »vrtec« razumemo ustanove, ki varujejo in izobražujejo predšolske otroke. V Velikem splošnem leksikonu piše, da je »vrtec, zavod, v katerem poteka načrtna predšolska vzgoja otrok od prvega leta do vstopa v šolo. Zakon daje možnost izbire med javnim in zasebnim. V javnem vrtcu potekajo različni programi za predšolske otroke: dnevni, pol dnevni, krajši programi, vzgojno varstvena družina, predšolska vzgoja na domu za otroke, ki zaradi bolezni ne morejo biti vključeni v vrtec,... « (Veliki splošni leksikon, 1998, str. 4744).

Področje predšolske vzgoje v Sloveniji zakonsko urejata dva zakona. In sicer, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list, št. 12/1996) - v nadaljevanju ZOFVI ter Zakon o vrtcih (Uradni list, št. 12/1996,113/2003) - v nadaljevanju ZVrt. ZOFVI ureja pogoje za opravljanje ter določa način upravljanja in financiranja na vseh področjih vzgoje in izobraževanja, ZVrt pa predšolsko vzgojo, ki poteka v javnih in zasebnih vrtcih.

2.1. VRTEC – POMEN IN VLOGA

Vrtec je, kot pravna oseba, vpisana v sodni register in v razvid izvajalcev javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja, ki ga vodi Ministrstvo za šolstvo in šport. Predlog za vpis vloži lokalna skupnost oziroma vrtec sam, če gre za zasebni vrtec.

Temeljne naloge vrtcev (ZVrt, 1996, 2. člen) so:

- pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke,
- izboljšanje kvalitete življenja družin in otrok,
- ustvarjanje pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti.

Javni vrtci izvajajo veljavni program, to je Kirikulum za vrtce, potrjenega na Strokovnem svetu Republike Slovenije za splošno izobraževanje, marca 1999. To je nacionalni dokument, ki predstavlja strokovno podlago za delo v vrtcih. Zasebni vrtec se v primerjavi z javnim razlikuje tudi po programih, ki jih določi ustanovitelj. Za vpis mora vrtec izpolnjevati predpisane pogoje o strokovnih delavcih, prostoru in opremi. Če občina zasebnemu vrtcu podeli koncesijo, le-ta opravlja javno službo in ima enak program kot javni vrtec. S posebno pogodbo zasebnemu vrtcu pripada na posameznega otroka 85 % sredstev, ki jih občina zagotavlja otroku v javnem vrtcu.

Tretja najpogostejša oblika varstva in vzgoje otrok je vzgojno-varstvena družina, ki se izvaja na domu. Če je izražena potreba staršev in interes, oziroma je premajhno število prostih mest v javnem vrtcu, ta program opravlja vzgojitelj, ki je zaposlen v vrtcu.

Novoustanovljeni vrtec, kot javni zavod, je po statusu organiziran kot (ZOFVI, 1999):

- samostojni vrtec in ima vsaj 10 oddelkov;
- organizacijska enota in je del javno izobraževalnega zavoda (najmanj 8 oddelkov),
- enota vrtca in je del samostojnega vrtca, šole, na eni ali več lokacijah.

9. člen ZVrt-a (1996) določa, da imajo starši pravico izbrati program v javnem in zasebnem vrtcu. To pomeni, da pri izbiri niso vezani na vrtec v občini stalnega oziroma začasnega bivališča. Izberejo lahko katerikoli vrtec v katerikoli občini.

10. člen ZVrt-a (1996) določa, da kadar v kraju bivanja ni vrtca, ki bi izvajal javno službo, oziroma prostih mest, mora občina najkasneje v 30. dneh začeti postopek za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo.

V šolskem letu 2003/2004 je bilo v Sloveniji 767 vrtcev in njihovih enot ter 17 zasebnih, leto kasneje pa 752 vrtcev, od tega 18 zasebnih (6 s koncesijo).

2.1.1. Financiranje vrtcev

Program predšolske vzgoje se financira iz plačil staršev, sredstev ustanovitelja, javnih sredstev (država) in donacij. Osnova za plačilo staršev je cena programa, v katere je otrok vključen. Cena vključuje stroške vzgoje, varstva, in prehrane.

Razliko med ceno programov in plačilom staršev zagotavlja lokalna skupnost. Ta sredstva so namenjena za plače in prejemke ter davke in prispevke za zaposlene v vrtcih in za materialne stroške. Občina skrbi za investicije v premičnine in nepremičnine ter investicijsko vzdrževanje.

Iz državnega proračuna se zagotavljajo sredstva za vrtce v bolnišnicah, zavode za vzgojo otrok s posebnimi potrebami, oddelke otrok Romov in sofinanciranje izgradnje vrtcev. V Kamniku znaša razmerje 80:20, več prispeva občina.

Ceno programa in plačilo staršev določi občina. Starše, na podlagi letvice, razvrsti v dohodkovne razrede. Pri izračunu upošteva dohodek na družinskega člana v družini, v primerjavi s povprečno bruto plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji in premoženje družine. Razvrstitev v plačilni razred pomeni določitev odstotka cene programa za starše. Lestvica ima 8 razredov. Najnižje plačilo predstavlja plačilo 1. plačilnega razreda (10 % cene programa), najvišje pa plačilo 8. razreda (80 % cene programa). Starši, ki prejemajo denarno socialno pomoč, so plačila v celoti oproščeni.

2.1.2. Predstavitev

Vpis otrok v vrtec poteka vse leto. Če je v vrtec vpisanih več otrok, kot je prostih mest, odloča o sprejemu komisija, ki jo imenuje svet vrtca v soglasju z občino. Prednost pri sprejemu ima otrok, za katerega starši predložijo potrdilo centra za socialno delo o ogroženosti zaradi socialnega položaja družine in otrok s posebnimi potrebami (ZVrt, 1996, 20. člen). Lokalna skupnost lahko v izjemnih primerih upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki kažejo dejanski socialni položaj družine (ZVrt, 1996, 32. člen).

V kamniški občini izvaja predšolsko vzgojo samo javni zavod Vzgojno varstveni zavod Anton Medved (v nadaljevanju VVZ A. Medved). Dvanajst enot vrtca je lociranih v 12 krajevnih skupnosti. V vrtcu že dalj časa primanjkuje okoli 300 prostih mest, na sprejem trenutno čaka okoli 500 otrok. Vendar podatek ni realen, saj so zaradi dolge čakalne vrste, evidentirane vloge šele rojenih otrok in vloge bodočih mamic.

V šolskem letu 2004/2005 je enote kamniškega vrtca obiskovalo 685 otrok v 38 oddelkih. Od tega jih je bilo 645 iz občine Kamnik, 40 pa iz drugih občin. Za podatek o zаетosti vseh otrok je potrebno upoštevati še 155¹ kamniških otrok, ki so bili vključeni v druge vrtce izven občine Kamnik (Komenda, Vranksko, Izola, Gornji Grad, Mengeš, Trzin, Domžale, Ljubljana, Novo mesto, Radovljica, Vodice). Skupno torej 800 otrok, oziroma 57,59 % otrok ustrezne starosti.

¹ Zaradi dnevne migracije Kamničanov v prestolnico, mnogo staršev vozi svoje otroke v 24 različnih vrtcev, največ v ljubljanske.

Tabela 1: Število otrok v VVZ A. Medved in ostalih vrtcih v letih 1999-2005

Šolsko leto	Število otrok v VVZ A. Medved	Število otrok v drugih vrtcih
1999/2000	668	60
2000/2001	690	74
2001/2002	706	113
2002/2003	660	119
2003/2004	635	174
2004/2005	645	155

Vir: Poročilo o pogojih za izvajanje programov predšolske vzgoje v Javnem zavodu A. Medveda Kamnik za leto 2005. Kamnik, 2005, str. 3.

Število otrok je variabla, ki se dnevno spreminja, saj kot sem že omenila, vpis otrok v vrtec poteka vse koledarsko leto. Podatki kažejo, da se število otrok v javnem zavodu zadnji dve leti povečuje. V letu 2002 je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti zaradi devetletke na voljo več prostih mest. Prazna mesta so poleg domačih otrok zapolnili otroci drugih občin (Mengeš, Gornji Grad, Domžale, Komenda, Lukovica, Cerklje...). Število otrok v zasebnih vrtcih se povečuje. V šolskem letu 2002/2003 je bilo 10 otrok, ki so obiskovali zasebne vrtece, s katerimi je imela občina Kamnik sklenjeno pogodbo. V šolskem letu 2004/2005 je bilo takih 15 otrok.

2.1.3. Plačilni in dohodkovni razredi

V nadaljevanju želim ugotoviti, kako se je spreminjala struktura otrok v plačilnih razredih v zadnjih treh letih, oziroma kam sodi Kamnik po dohodku.

Tabela 2: Število otrok in struktura otrok po plačilnih razredih v zadnjih treh letih

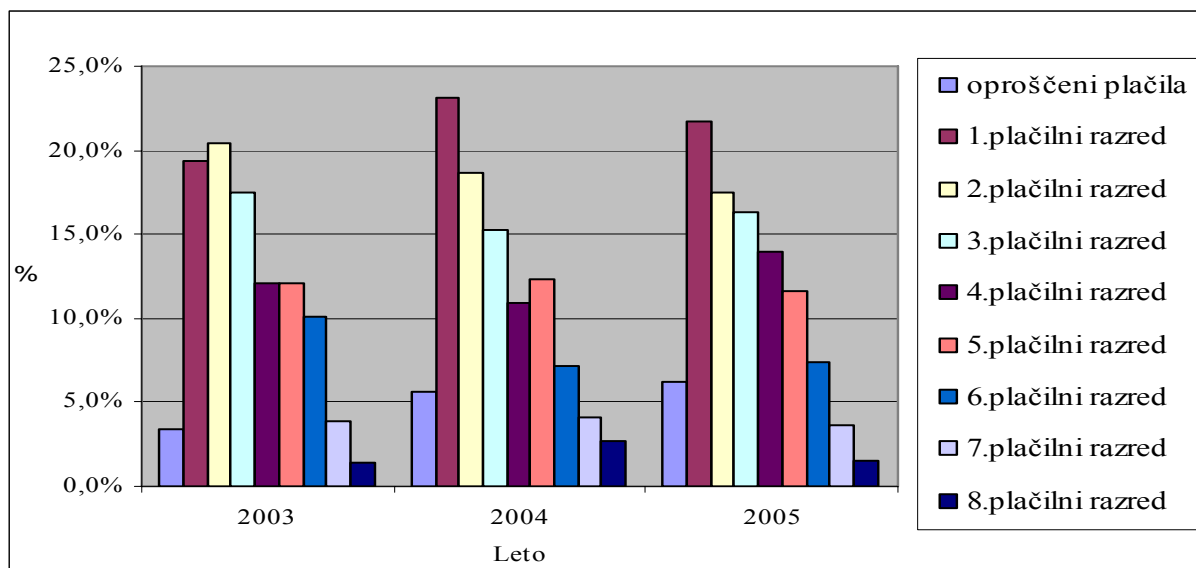
Razred	Število otrok			Struktura v %		
	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005
oproščeni plačila	26	45	49	3,4 %	5,7 %	6,2 %
1. plačilni razred	146	184	171	19,3 %	23,2 %	21,7 %
2. plačilni razred	154	148	138	20,4 %	18,6 %	17,5 %
3. plačilni razred	132	121	129	17,5 %	15,2 %	16,4 %
4. plačilni razred	91	87	110	12,0 %	11,0 %	14,0 %
5. plačilni razred	91	98	92	12,0 %	12,3 %	11,7 %
6. plačilni razred	76	57	58	10,1 %	7,2 %	7,4 %
7. plačilni razred	29	33	29	3,8 %	4,2 %	3,7 %
8. plačilni razred	11	21	12	1,5 %	2,6 %	1,5 %
Skupaj	756	794	788	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vir: Poročilo o pogojih za izvajanje programov predšolske vzgoje v Javnem zavodu A. Medveda Kamnik za leto 2005. Kamnik, 2005, str. 3.

V razdelku 2.1.1 sem razložila kaj z vidika cene programa pomeni 1., 2.,... plačilni razred. S strani dohodka 1. plačilni razred pomeni, da je delež bruto mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi s povprečno slovensko plačo manjši od 25 %. Za osmi plačilni razred starši plačujejo 80 % cene programa, delež dohodka pa je v primerjavi s slovensko plačo nad 110 %. Lestvica dohodkovnih razredov je navedena v Prilogi 1.

V obravnavanih letih je bil delež otrok v 2. plačilnem razredu največji v letu 2003. V naslednjih dveh letih se je zmanjšal za slabe 3 odstotne točke. To je pomenilo zmanjšanje deleža otrok 1. plačilnega razreda (premik po dohodkovni lestvici navzdol), v letu 2005 sta se povečala deleža 3. in 4. razreda (premik navzgor). Zaskrbljujoče je, da se število otrok, ki prejemajo denarno socialno pomoč iz leta v leto povečuje. Število teh se je povečalo za 90 %. Deleži ostalih razredov med leti nihajo, v povprečju pa starši plačajo cca 29 % cene storitve.

Slika 1: Delež otrok po plačilnih razredih v letih od 2003-2005

Vir: Poročilo o pogojih za izvajanje programov predšolske vzgoje v Javnem zavodu A. Medveda Kamnik za leto 2005. Kamnik, 2005, str. 3.

Iz Slike 1 je lepo vidno, da je bila struktura otrok v letu 2005 bolj enakomerna kot prejšnji dve leti. Višji ko je bil plačilni razred, manjši je bil delež otrok.

Ker so podatki le za zadnja tri leta, ne morem z gotovostjo napovedati, kako se bo struktura plačilnih razredov spreminjala v prihodnje. Dobila sem približno oceno o višini dohodka staršev kamniških otrok, predpostavljam, da podobne značilnosti veljajo za celotno občino.

Višino doplačila oskrbnih stroškov občina planira na trenutno veljavne cene, dejanskega števila oddelkov in dejanskega števila vključenih otrok v programe v vrtcu VVZ A. Medveda. V kamniškem vrtcu je bilo v zadnjih treh letih v povprečju skoraj dve tretjini otrok, ki so bili oproščeni plačila ali pa so bili v prvih treh plačilnih razredih (delež mesečnega dohodka na

člana je bil v primerjavi s slovensko plačo manjši od 45 %). Plača v občini dosega zadnja leta okoli 84 % povprečne slovenske plače, kar je za leto 2004 pomenilo slabih 230.000 SIT. Povedano drugače, dve tretjini kamniških staršev, ki imajo otroke v vrtcu, ima povprečno mesečni bruto dohodek na družinskega člana do 120.000 SIT.

Druga stvar, ki je zelo pomembna pri razvrščanju staršev v plačilne razrede, je premoženje. Če družina razpolaga z premoženjem, katerega vrednost presega 10.000.000 SIT, se plačilni razred za vsakih nadaljnjih 10.000.000 SIT poveča za 1 razred. Če premoženje družine presega 50.000.000 SIT, je plačilo staršev 80 % cene programa. To premoženje predstavljajo:

- stanovanja in stanovanjske hiše, ki jih družinski člani ne uporabljajo za stalno bivanje,
- poslovni prostori in poslovne stavbe,
- prostori za počitek in rekreacijo,
- plovila, katerih dolžina presega 3 metre in ki so vpisana v register plovil,
- stavbna zemljišča, razen zemljišča, na katerem stoji stanovanjska hiša, v kateri družina živi,
- osebno vozilo v vrednosti nad 18 minimalnih plač,
- kapitalske naložbe oziroma deleži,
- drugo premično premoženje večje vrednosti.

»Kmet Blaž Križaj iz Zgornje Senice pri Medvodah bo za vrtčevsko varstvo svojega sina po novem plačeval blizu 50.000,00 tolarjev na mesec namesto dosedanjih 10.000,00 tolarjev, Janez Okoliš iz Nadleasa pri Cerknici pa 32.000,00 tolarjev in ne več 12.000,00 tolarjev.«
(Pihlar, 2006, str. 7)

Cenovni skok je posledica spremenjenega pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih, ki ga je na pobudo občin sprejelo ministrstvo za šolstvo in šport (Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o plačilu staršev za programe v vrtcih, 2005). Novi pravilnik pri izračunu cene za vrtec kmečkih otrok upošteva še katastrski dohodek. Vendar so njegovi avtorji pozabili, da je to letni dohodek na kmetijo, ki bi ga morali deliti s številom mesecev in s številom družinskih članov.

V prošnjah za vpis v vrtec se pojavlja problem verodostojnosti – resničnosti podatkov o premoženju in subjektivna ocena vrednosti premoženja. V letu 2004 in 2005 je bilo v Kamniku vsako leto 15 otrok, ki se jim je povečal plačilni razred zaradi upoštevanja premoženja in sicer povprečno za 1 razred. Število otrok v zasebnih vrtcih se je od leta 2003 povečalo za 50 %. Zasebni vrtec sklene z občino posebno pogodbo in se financira na podlagi 34. in 36. člena ZVrt-a (1996). To pomeni, da zasebnemu vrtcu pripada 85 % sredstev, ki jih lokalna skupnost zagotavlja na otroka v javnem vrtcu. Občina Kamnik je leta 2003 za enega otroka v zasebnem vrtcu plačevala okoli 38.300 SIT, leta 2005 pa 48.200 SIT.

»Podatki o premoženjskem stanju družin, ki naj bi pomagali občinam realneje odmerjati delež starševskih prispevkov za oskrbnine v vrtcih, kažejo, da je premoženje kamniških staršev na dokaj majavih temeljih. Čeprav nekateri vozijo luksuzne avtomobile, pa po teh podatkih njihova vrednost praviloma ne presega limita za višji plačilni razred, ki znaša 1,8 milijona tolarjev. Tudi več kot toliko vrednih predmetov, z izjemo Picassove slike, ne premorejo. Imajo pa, denimo, dodatna stanovanja, ki po njihovem mnenju v samem središču Kamnika niso vredna več kot štiri milijone tolarjev... » (Vošnjak, 2004, str. 8).

Med Kamničani prevlada mnenje, da je Kamniški vrtec eden izmed dražjih², celo od ljubljanskih. Na občini visoke cene argumentirajo s tem da:

- imajo zaradi pomanjkanja prostora več mešanih skupin oddelkov,
- je lociran na 12 lokacijah, kar povzroča visoke organizacijske in kadrovske stroške;
- vrtec nima lastne kuhinje,
- je v vrtcu star kolektiv in zaposlenim pripadajo višji odstotki za delovno dobo,
- visoka cena dela, ki jo določa država in občina na njo nima vpliva, predstavlja pa kar od 70 % - 80 % cene varstva otrok;
- razlika v metodiki določanja plačil za starše, saj nekatere občine (Ljubljana) ekonomsko ceno v določeni meri subvencionirajo.

Z novo metodologijo za oblikovanje cen programov vrtcev, ki je v veljavi od 1.1.2004, prihaja do zmanjšanja razlik med cenami vrtcev in do večje primerljivosti in razvidnosti postopkov in oblikovanja cen v Sloveniji.

Na Ministrstvu za šolstvo in šport predvidevajo, da bo 30 % občin glede cen ostalo na istih izhodiščih, v 40 % občin se bo cena dvignila za 10 %, v ostalih pa bo prišlo do izenačitve cen postopoma. Zato bo na voljo tri leta časa, saj gre za dokaj občutljivo področje, zato dopuščajo vsako leto največ 10 % dvig cen. To naj bi vzpostavilo stabilen sistem financiranja, ki naj bi bil v prid staršem in njihovim otrokom, pa tudi občinam in vrtcem (Velike razlike cen vrtcev, 2003).

2.2. DEMOGRAFSKE RAZMERE

Število prebivalcev v občini zadnja leta raste, zdaj jih je že čez 27.000. Ti prebivajo v dvaindvajsetih krajevnih skupnostih, največja naselitev je na območju mesta Kamnik. Povečanje je vpliv pozitivnega naravnega in selitvenega prirasta. Od leta 1996 naprej je bilo v Kamniku več živorojenih kot umrlih, v povprečju 48 na leto. Rodnost v občini ne pada, kljub temu da je v Sloveniji iz leta v leto manj rojstev.

² Cena programa za I.kategorijo otrok (3-6 let) v VVZ A. Medved je 98.611 SIT in cena za II.kategorijo (4-6 let) 66.898 SIT.

Razlika med priseljenimi in odseljenimi je v Kamniku v zadnjih desetih letih nekoliko nihala. Največji selitveni prirast je bil leta 2000, ko se je v občino na novo priselilo 460 ljudi, odselilo pa 266. Malenkosten negativen selitveni prirast je bil le leta 2002. Nadalje je potrebno omeniti, da je leta 1999 nastala nova občina, Komenda. Zato je bil vsip števila prebivalcev za cca 4500 ljudi. V naslednjem 4-letnem obdobju se je število prebivalcev povečalo za dobre 3 % oziroma v povprečju za 220 ljudi na leto.

Tabela 3: Prirast v občini Kamnik v letih 1997-2004

Leto	Število občanov	Prirast		Naravni prirast v Sloveniji
		naravni	selitveni	
1997	29.789	27	71	- 763
1998	29.886	34	69	- 1.100
1999	30.034	35	118	- 1.300
2000	26.172	9	194	- 408
2001	26.418	44	28	- 1.031
2002	26.551	77	-3	- 1.200
2003	26.752	53	143	- 2.130
2004	27.044	61	140	- 562

Vir: Statistični letopis RS 2005, 2006, str. 570.

Nadpovprečna gradnja stanovanj je močno vplivala na priselitev v občino. V obdobju od leta 1991 do 2000 je bilo na leto zgrajenih v povprečju 79 novih stanovanj, medtem ko v obdobju od 2000 do 2004 pa 111 stanovanj (slovensko povprečje je 105 stanovanj na občino). Priseljujejo se v večini mladi ljudje, ki izbiro stanovanja pogojujejo z bližino prestolnice in nižjo ceno stanovanjskih površin kot v Ljubljani. V letu 2005 je bila povprečna cena stanovanja v Ljubljani (ne glede na tip stanovanja) za 30 % višja od cene stanovanj v njeni okolici.

Tabela 4 nam prikazuje strukturo prebivalcev Kamnika in povprečje v Sloveniji v letih od 2001 do 2004. Iz nje je razvidno, da je delež mlajših od 15 let v celotni populaciji občine v vseh 4 letih v povprečju za 1 odstotno točko večji od povprečja v državi. Kamnik ima v povprečju več mladih kot v povprečju slovenska občina.

Tabela 4: Delež mlajših in starejših v populaciji občine Kamnik in povprečje v državi v letih 2001-2004

Leto	Delež mlajših od 15 let		Delež starejših od 65 let	
	Kamnik	Slovenija	Kamnik	Slovenija
2001	17,0 %	16,0 %	13,4 %	14,9 %
2002	16,2 %	15,5 %	13,2 %	15,0 %
2003	16,0 %	15,1 %	13,0 %	15,2 %
2004	15,8 %	14,8 %	14,3 %	15,4 %

Vir: Statistični letopis RS 2005, 2006, str. 570.

Razliko opazimo tudi pri starejši populaciji. Delež starejših od 65 let je bil v celotni populaciji občine, na dan 31.12.2002 (potreben za izračun primerne porabe) v Kamniku 13,2 %, medtem ko je bilo slovensko povprečje 15 %. V proučevanih letih je imela občina Kamnik v primerjavi z vsemi slovenskimi občinami višji delež mlajših in nižji delež starejših v svoji populaciji. Na podlagi zgornjih podatkov ugotavljam, da se tako v občini Kamnik in v Sloveniji v strukturi prebivalstva z leti zmanjšuje delež mlajšega prebivalstva in povečuje delež starejšega (prebivalstvo se stara).

»...ob maksimalnem številu otrok v skupinah ter dejstvu, da že petnajst let v občini upada tudi nataliteta (vsako leto se potrebe zmanjšajo za približno en oddelek otrok), naj bi tako tudi v občini Kamnik prostorsko stisko v vrtcih dokončno omilili in se povzpeli nad republiško povprečje že leta 2005« (Kamin, 2003, str. 11).

Tabela 5: Število predšolskih otrok v Sloveniji od leta 1995 naprej

Šolsko leto	Število otrok	Število otrok v vrtcih	Odstotek zajetosti
1995/1996	125.324	66.553	53,1 %
1996/1997	121.081	65.332	54,0 %
1997/1998	119.219	62.662	52,6 %
1998/1999	115.832	62.848	54,3 %
1999/2000	114.091	64.151	56,3 %
2000/2001	113.024	63.328	56,0 %
2001/2002	112.285	51.803	56,0 %
2002/2003	110.182	58.968	53,5 %
2003/2004	89.810	54.515	60,7 %
2004/2005	89.275	54.815	61,4 %

Vir: Statistični letopis RS 2005, 2006, str. 570.

V Sloveniji število otrok, vključenih v vrtce, od šolskega leta 1999/2000 pada. Zmanjšanje gre na račun postopnega vključevanja 6-letnih otrok v devetletke. Največja sprememba je bila v letu 2004, ko je bilo v celotni državi uvedeno obvezno 9-letno osnovno šolsko izobraževanje. To je pomenilo spremembo v številu vključenih otrok v predšolsko vzgojo, ki so po novem stari od 1 do 5 let. Po uvedbi je bil odstotek zajetih otrok v Sloveniji v povprečju za 6 odstotnih točk večji kot prej. Razlika je delež otrok starih 6 let. V šolskem letu 2001/2002 je bilo v vrtce vključenih dobrih 55 % vseh otrok ustrezne starosti, tri leta kasneje pa 61 %. Iz Tabele 5 je razvidno, da se populacije predšolskih otrok v Sloveniji od leta 1997 zmanjšujejo. Ker rodnost v Sloveniji pada, so generacije otrok vse manjše.

V prostorski strategiji, sprejeti do junija 2007, mora občina poleg analize fizičnega pripraviti analizo prostorskega razvoja v občini. To pomeni, da bodo v strategijo vključena vsa potencialno zazidljiva zemljišča in možnosti za novogradnje. Trend kaže, da se bo val priseljencev še nadaljeval, potrebe po številu prostih mest v vrtcu pa prav tako. V treh letih je

na območju mesta predvidena gradnja dveh trgovskih centrov, novih 150 stanovanj za cca 450 ljudi (B5 Perovo) in 40 enodružinskih hiš (B12).

Občinski svet upravi očita, da ta preveč sledi »dobičkonosnosti«, ko v Kamnik privablja investitorje. Kapital prinaša nov utrip in nove prebivalce, vendar občina nima urbanističnih rešitev, zazidalni načrti so omejeni na majhne otoke, ki so med seboj povezani. Gradijo se trgovsko – poslovni centri, obremenjenost cest se povečuje. Vse to zahteva dodatna parkirišča v blokovskih naseljih, boljšo cestno infrastrukturo, komunalno opremljenost, več prostih mest v šolah, vrtcih in tako dalje. Po drugi strani pa ravno investitorji pomenijo trajnejši razvoj v občini, saj gre komunalni prispevek za izboljšanje komunalne infrastrukture. Razmere na tem področju opisuje župan, ki pravi: » Na občini se zavedamo, da ne smemo za vsako ceno pripeljati množice novih prebivalcev, saj nam to povzroča težave na področjih komunalne infrastrukture, otroškega varstva, šolstva,... Investitorje čedalje težje brzdamo, saj jih ne ustavimo več niti še tako visoki komunalni prispevki.« Dvorezni meč pri tem je, da z nekoliko večjimi stanovanji v občinski proračun priteče tudi več dohodnine, kar pri sedanjem sistemu financiranja občin ni zanemarljivo.

2.3. NOVI VRTEC

V zadnjih desetih letih v občini ni bilo zgrajenega namenskega objekta za predšolsko vzgojo, razen enote na Novem trgu. V letu 2004 so prenovili dva objekta in pridobili dodatne kapacitete za 42 otrok, oziroma 3 oddelke. Zaradi močne dnevne migracije Kamničanov v Ljubljano, mnogi starši izrabijo možnost vključevanja otrok v okoliške vrtce. Največje mesečne zahtevke s strani vrtcev, ki bremenijo občinski proračun, izstavlja Mestna občina Ljubljana v višini cca 3.000.000 SIT. V letu 2002 je bilo na primer v ljubljanskih vrtcih vključenih 78 otrok, kar predstavlja okoli 70 % vseh otrok, ki so vključeni v vrtce izven občine Kamnik.

Občina je v sodelovanju z VVZ A. Medved konec prejšnjega leta opravila anketo med 309-imi čakajočimi na vpis v vrtec. Namen vprašalnika je bil ugotoviti trenutno varstvo za otroke in kakšen interes imajo starši za vključitev otroka v kamniški vrtec v naslednjem šolskem letu. Iz med 193 vrnjenih anket so ugotovili da:

- 181 staršev (94 %), ki so imeli otroka v privatnem vrtcu ali vrtcu izven občine Kamnik, bi imelo v naslednjih šolskih letih otroka v VVZ A. Medved;
- le 12 staršev ne v naslednjem šolskem letu, ne kasneje ni imelo interesa svojega otroka vključiti v VVZ A. Medved.

Rezultati ankete kažejo, da si večina staršev želi imeti otroka v vrtcu matične občine. V šolskem letu 2006/2007 bo znotraj obstoječih kapacitet na voljo 217 prostih mest, vendar je trenutno (april 2006) v vrtcu vloženih že okoli 500 prošenj.

Na občini so imeli v zadnjih treh letih dvakrat razpis za podelitev koncesije zasebnim vrtcem in varstvenim družinam. Vendar so zahtevani visoki pogoji in predpisi s strani Ministrstva za šolstvo in šport odvrnili potencialne izvajalce programov za predšolsko vzgojo. Občina mora do leta 2010 doseči prostorske standarde, ki jih je postavila država (bodisi z zmanjševanjem otrok v vrtcih, bodisi z novimi vrtci). Z gradnjo enote vrtca na Perovem, bodo na občini pridobili dodatnih 130 mest. S tem se bodo relativno zadovoljivo pokrile potrebe po vzgoji in izobraževanju predšolskih otrok v občini. Na oddelku za družbene dejavnosti so mi povedali, da bodo najverjetneje (glede na to, da bo prostih mest še vedno primanjkovalo) spomladi leta 2007 ponovno razpisali koncesijo. V kolikor bodo uspešno podelili koncesije, ki bo začela delovati v šolskem letu 2007/2008, v občini naj ne bi več primanjkovalo prostih mest. Ob ponovnem preverjanju se je namreč pokazalo, da je precej vlog fiktivnih, kar tako – za vsak slučaj.

3. LOKALNA SAMOUPRAVA

Za razumevanje dela o financiranju vrtcev in predšolske vzgoje, je potrebno razložiti pojme kot so lokalna samouprava, lokalna skupnost in občina. Z vidika financiranja vrtcev so pomembne zlasti občine, zato so v drugem delu poglavja opredeljene njene naloge in kako občina pridobiva finančna sredstva za izvrševanje teh nalog.

V teoriji obstaja več definicij o opredelitvi pojma lokalna samouprava, vsem pa je skupno izhodišče za izvajanje le - te, to je lokalna skupnost. Lokalna skupnost je naravna teritorialna družbena skupnost, kjer se na lokalni ravni pojavljajo določene skupne potrebe prebivalcev, ki jih rešujejo skupaj. Pri iskanju ustrezne definicije najpogosteje zasledimo naslednje osnovne elemente lokalne skupnosti: določen teritorij, ljudje, ki tu živijo, potrebe ljudi, dejavnosti za zadovoljevanje potreb in zavest ljudi o lokalni skupnosti, ki ji pripadajo. Lokalna skupnost obstaja ne glede na to, ali ji država prizna pravni status ali ne (Šmidovnik, 1995, str. 274).

Nekaterih dobrin, ki so za življenje nujno potrebne, vedno ni mogoče kupiti na trgu. Tipične lokalne javne dobrine so javna razsvetljava, oskrba z vodo, osnovno šolstvo, zdravstvo ipd. Te se večinoma zagotavljajo v okviru sistema javnih služb v lokalni skupnosti, za razliko od splošnih javnih dobrin (na primer obramba države) ki jih zagotavlja centralna raven (Žagar, 2003, str. 5).

Funkcioniranje sistema lokalne samouprave zagotavlja obvladovanje problemov na določenem teritoriju, ustvarja splošne pogoje za življenje in delo ljudi in omogoča kvalitetno oskrbo občanov z dobrinami. Poleg tega lokalna samouprava »...širi dejansko demokracijo, bogati medčloveške odnose, razvija solidarnost med občani oz. krajani itd.« (Sruk, 1995, str. 188). Tako lokalna samouprava združuje teritorij in ljudi v priznano samoupravno skupnost s strani države (Šmidovnik, 1995, str. 25).

Lokalna samouprava je pri nas ustavno načelo. Izhodišče je zapisano v splošnih določbah 9. člena Ustave Republike Slovenije (1991), ki pravi: "V Sloveniji je zagotovljena lokalna samouprava." S tem država priznava lokalni samoupravi avtonomnost in državljanom daje možnost, da pravico do lokalne samouprave dejansko uresničujejo. Osnovni konstitutivni elementi institucije lokalne samouprave so naslednji elementi (Šmidovnik, 1995, str. 29):

- **teritorialni** – to pomeni, da so lokalne skupnosti ustanovljene kot subjekti lokalne samouprave, za določeno območje, ožje od države na primer občine ali pokrajine;
- **funkcionalni** – kar pomeni, da se tem skupnostim prizna delovno področje nalog, lokalnega ali regionalnega pomena, ki izražajo interese njihovih prebivalcev;
- **organizacijski** – te naloge opravljajo člani lokalne skupnosti samostojno z lastno odgovornostjo, neposredno ali po izvoljenih organih;
- **materialno finančni** – lokalna skupnost ima lastna materialna in finančna sredstva za opravljanje svojih nalog in
- **pravni element samoupravnosti** – lokalna skupnost ima (lastnost) status pravne osebe, kar pomeni, da samostojno nastopa v poslovno - pravnem prometu.

3.1. POMEN IN NALOGE OBČIN

Območje občine se oblikuje tako, da izpolnjuje večino naslednjih funkcij (ZLS, 1993, 13. člen):

- osnovno šolo,
- dostopnost do zdravniške in socialne oskrbe,
- preskrbo z življenjskimi potrebščinami,
- osnovno komunalno opremljenost,
- osnovne prometne in poštne storitve,
- dostopnost do bančnih in finančnih storitev,
- informacijsko – dokumentacijsko dejavnost ,
- prostore za izvajanje upravnih, političnih in društvenih dejavnosti lokalnih skupnosti,
- požarno varnost,
- civilno zaščito,
- osnovne pogoje za športno in kulturno dejavnost.

Zakon o lokalni samoupravi (v nadaljevanju ZLS, 1993) občino opredeljuje kot temeljno samoupravno lokalno skupnost, ki v okviru ustave in zakonov samostojno ureja in opravlja svoje zadeve. Nadalje izvršuje naloge, ki so na njo prenesene z zakonom, ustanovi pa se po prej opravljenem referendumu.

Z ožjim pojmovanjem lokalne skupnosti občino razumemo kot pravno organizacijsko obliko, ki ji je teritorij pristojnosti in drugo določil zakon. Občina je tako organizacijska oblika, v kateri se uresničuje lokalna samouprava kot pravno sistemska institucija. S tem ji je

zagotovljena določena stopnja neodvisnosti od države, ki omogoča njenim prebivalcem avtonomno odločanje o njenih lokalnih zadevah (Tomšič, 2003, str. 7).

Občina v skladu z zakoni poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, ustanavlja in vodi javna podjetja ter v okviru sistema javnih financ določa svoj proračun. Naloge občine so opredeljene kot izvirne naloge in prenesene naloge. V okvir izvirmih pristojnosti občin sodijo naloge, ki si jih občine same določijo s statutom in drugimi akti in predstavljajo tipično vsebino lokalne samouprave (komunala, gradnja stanovanj,...) in lokalne zadeve javnega pomena, ki jih občinam določi področna zakonodaja (na primer prekrški in denarne kazni). Med izvirne naloge sodi tudi zagotavljanje socialnega skrbstva za predšolsko vzgojo in osnovno varstvo otrok. S predhodnim soglasjem občine lahko država z zakonom prenese na občino opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti. Za izvajanje teh nalog mora država zagotoviti finančna sredstva, velja pa tudi strožji režim nadzora (izvajanja nalog na področju posegov v prostor in graditve objektov ter geodetske službe, zagotavljanja javne mreže gimnazij, srednjih in poklicnih šol,...) (Žagar, 2003, str. 23).

Naloga občine je tudi, da razpolaga in pridobiva premoženje in s tem ustvarja sredstva za delovanje in razvoj občine (Vlaj, 1998, str. 242).

3.2. PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE OBČIN

Javna poraba pomeni financiranje funkcij, ki jih po zakonu opravljajo Republika Slovenija in občine. Najobsežnejši del javne porabe vsebuje proračun Republike Slovenije, obsegi proračunov občin pa so bistveno manjši. Drugi dve blagajni javnih financ – pokojninska in zdravstvena – sta skupaj le malo manjši od proračunskih javnih financ, na tretjem mestu pa je po obsegu poraba občin (Čok, 2001, str. 9).

Po premoženje sestavljajo nepremične in premične stvari v lasti občine, denarna sredstva in pravice (ZLS, 1993, 51. člen). Vrednost premoženja izkazuje občina v premoženjski bilanci, vse prihodke in odhodke, ki se porabljajo za posamezne namene financiranja javne porabe, pa v svojem proračunu. Sprejem proračuna občini omogoča tekoče financiranje vseh nalog, ki jih občinam nalagajo veljavni predpisi, in pravočasno pridobivanje soglasij za investicije, ki se sofinancirajo iz državnega proračuna. Oba pravna akta obravnava in sprejme občinski svet.

Občina lokalne zadeve javnega pomena financira iz lastnih virov, sredstev države in z zadolžitvami. Najpomembnejši so lastni viri, med katere spadajo davek na dediščine in darila, davek na dobitke od iger na srečo, davek na promet nepremičnin, drugi davki določeni z zakonom in dohodnina³. Občinam ki zaradi slabše razvitosti nimajo dovolj sredstev, da bi zagotovile izvajanje nujnih nalog, zagotovi potrebna sredstva država v obliki finančne izravnave. Država je dolžna zagotoviti občini dodatna sredstva za opravljanje nujnih in

³ ZFO določa, da občinam pripada 35 % iz dohodnine.

prenesenih nalog, prav tako pa sofinancira lokalne zadeve javnega pomena, kadar ima poseben interes za njihov razvoj. Primer izračuna finančne izravnave je prikazan na primeru občine Kamnik v razdelku 4.3.2. Zakonodaja dopušča, da občina za financiranje razvoja pridobiva sredstva tudi z zadolževanjem, saj razpolaga samo z dohodki, ki so bili vplačani v proračun do konca proračunskega leta. V tem primeru se lahko zadolži z izdajo vrednostnih papirjev in najetjem posojil, a le za stanovanjsko gradnjo in financiranje naložb v infrastrukturo (ne pa za tekoče poslovanje). Praviloma se zadolži v državi, v tujini pa le na podlagi zakona. Kateri so viri financiranja v občini Kamnik in za katera področja porablja proračunska sredstva je razloženo v četrtem poglavju.

Državni zbor Republike Slovenije je 24.10.2001 sprejel Zakon o samoprispevku (Uradni list RS, št. 87/2001) po katerem občina lahko uvede samoprispevek za izgradnjo ali rekonstrukcijo javne komunalne infrastrukture, javne prometne infrastrukture, javne infrastrukture na področju otroškega varstva, osnovnega šolstva, zdravstvenega varstva, kulture, športa in druge javne infrastrukture, ki jo zagotavlja občina. Samoprispevek je namenski prihodek občine in se lahko uvede za največ pet let in za celotno območje občine ali za del naselja, naselje ali več naselij in se uvede po prej opravljenem referendumu.

3.3. PRORAČUN

Proračun⁴ je letni finančni načrt občine, s katerim lokalna skupnost načrtuje prejemke in izdatke za zadovoljevanje javnih potreb iz njene pristojnosti in v okviru katerega jih tudi dejansko financira. Bolj podrobno proračun opisuje naslednja definicija: Proračun je normativni akt, ki zajema letni načrt prejemkov in izdatkov javne porabe občine v tekočem letu in določa način porabe javnih sredstev. Občinski proračun se sprejme z odlokom. Iz vsebinskega vidika je občinski proračun temeljni instrument izvajanje politike in temeljni finančni instrument, s katerim občina opredeljuje opravljanje svojih temeljnih nalog. Občinski proračun ureja upravljanje in uporabo finančnega premoženja vseh prejemkov in izdatkov v proračunskem letu, naložb finančnih virov v druge oblike premoženja in upravljanje javnega dolga (Milunovič, 2001, str. 90).

Občine so pri oblikovanju proračuna z vidika njegove oblike povsem avtonomne, pri čemer pa so obvezane, da upoštevajo veljavne predpise s področja javnih financ. Kljub temu je pristop občin pri oblikovanju tega dokumenta zelo neenoten. To pomeni, da dejansko v praksi obstaja 193 različno oblikovanih proračunov občin, čeprav so predpisi za njegovo sestavo enotni. Izhodišče za pripravo proračuna predstavljajo ocena lastnih prihodkov, znesek primerne porabe in finančne izravnave. Kako na občini načrtujejo prihodke za financiranje temeljnih nalog in kaj vpliva na njihovo višino pa v razdelku 3.3.2.

⁴ Beseda proračun izhaja iz starofrancoske besede bouge, bouette, pozneje budget. Svoj izvor ima v galski besedi bouлга, bulga, ki je pomenila torbo iz usnja. Beseda budget se je uporabljala v parlamentarnem postopku, ko je kraljev tajnik v usnjeni torbi prinesel listino, na podlagi katere je zahteval odobritev novih dajatev. Ta postopek se je imenoval "odpiranje proračuna".

V občina Kamnik imajo pri delitvi proračunskih sredstev prednost investicije, ki so že sprejete in začete, so uvrščene v sprejetem načrtu razvojnih programov občine, skrbijo za enakomeren in skladen razvoj občine, so več sofinancirane s strani občanov in drugih virov ter zagotavljajo osnovne pogoje za življenje in delo občanov (oskrba z zdravo pitno vodo, institucionalno varstvo otrok, zagotovitev prevoznosti cest in dostopa do bivališč vseh občanov).

3.3.1. Načela proračuna

Da bi lahko proračun opravljal vse naloge, ki so mu zaupane kot instrumentu financiranja javnih izdatkov, sta finančna teorija in praksa določili načela, ki jih je treba pri sestavljanju, sprejemanju in izvajanju upoštevati. Tako so proračunska načela osnovna pravila in omogočajo racionalno in učinkovito planiranje in upravljanje kot s proračunom, tudi s celotnimi javnimi financami (Pernek, 1999, str. 343–349).

- **načelo enotnosti in popolnosti** - vsi prejemki in izdatki morajo biti zajeti v integralnem proračunu občine;
- **načelo preglednosti** - proračun mora biti pregleden, smiseln, natančen, razumljiv;
- načelo pravočasnosti - zahteva, da je proračun sprejet pred obdobjem, za katerega velja;
- **načelo javnosti** - po sprejemu se proračun objavi v uradnem glasilu občine (Uradni list, RS) in na spletni strani občine;
- **načelo proračunskega ravnotežja** - prejemki in izdatki proračuna morajo biti uravnoteženi;
- **načelo gospodarnosti** - s sredstvi proračuna se mora ravnati gospodarno;
- **načelo zakonitosti** - za vsak proračunski izdatek morajo biti izpolnjeni vsi zakonski pogoji;
- **načelo namembnosti** - proračun se izvršuje le za namene, določene s proračunom.

Ustava določa osnovni okvir za urejanje javnih financ lokalne skupnosti, ki temelji na lastnih virih lokalne skupnosti in na zagotavljanju dodatnih sredstev države po načelu vnaprejšnje izravnave razlik med občinami. Z ZLS (1993) so v poglavju Premoženje in financiranje občin postavljena izhodišča za gospodarjenje s premoženjem občine in osnovna izhodišča za oblikovanje sistema financiranja občne z opredelitvijo finančnih virov lokalnih skupnosti, pripadnosti davkov, zagotavljanju dopolnilnih sredstev države in opredeljevanjem osnovnega okvira občinskega proračuna. Zakon o financiranju občin (v nadaljevanju ZFO, 1994) je poseben predpis, ki natančneje opredeljuje splošna ustavna izhodišča in določbe ZLS (1993) o financiranju občin (Milunovič, 2001, str. 86).

Do sprejetja proračuna občine Kamnik leto 2005, se je javna poraba financirala po proračunu iz leta 2004. To je otežilo zlasti investicijsko financiranje, saj v obdobju začasnega financiranja ni bilo možno financirati nalog in projektov, ki jih proračun za leto 2004 ni

vseboval (na primer gradnja novega vrtca). Zaradi uvrstitve investicije v izgradnjo OŠ in telovadnice Stranje v proračun za leto 2005 v višini 350.000.000 SIT, je bilo potrebno restriktivno obravnavati posamezne investicije, predvsem s področja komunalno cestne dejavnosti. Vrednost investicije za OŠ Stranje presega razpoložljive finančne kapacitete občine, zato je bilo potrebno črtati velik del investicij, ki so bile evidentirane v načrtu razvojnih programov za leto 2005. To pomeni, da se terminski plan realizacije teh investicij prelaga na prihodnja leta. Z sprejetjem proračuna za leto 2006 in z objavo v Uradnem listu so se lahko začeli postopki za načrtovano gradnjo vrtca Perovo, z zagotovitvijo lastnih sredstev pa je bila dana tudi možnost prijav na razne javne razpise za pridobitev državnih in drugih sredstev (sredstva za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja, pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Kamnik).

3.3.2. Izračun finančne izravnave

Kot sem že omenila je podlaga za načrtovanje prihodkov izračun primerne porabe občin in zneskov finančne izravnave. V 20. členu ZFO (1994) je primerna poraba definirana kot primeren obseg sredstev za izvajanje ustavnih in zakonskih nalog. Drugače, predstavlja povprečni znesek sredstev na prebivalca v Republiki Sloveniji, med drugim odvisen tudi od števila otrok. Primerna poraba se izračuna po formuli, za leto 2005 je določena v višini 93.946 SIT (Uradni list RS, št. 130/2003). Za posamezno občino se ta znesek korigira z razmerjem površine, dolžine lokalnih cest, številom prebivalcev, mlajših od 15 let in številom prebivalcev starejših od 65 let, glede na prebivalstvo posamezne občine v primerjavi s povprečjem v državi. Vse našteje kategorije premo sorazmerno vplivajo na znesek primerne porabe.

»...primerna poraba že dolgo ne zadošča več za pokrivanje stroškov organizirane predšolske vzgoje, saj sredstva komaj zadoščajo za skromno pokrivanje vseh zakonskih obveznosti, za naložbe pa denarja zmanjkuje...« (Vošnjak, 2005, str. 10).

V izračun primerne porabe se tudi ne štejejo sredstva za investicije, ki jih dajo posamezna ministrstva v okviru razpoložljivih sredstev (Čok et al., 2002, str. 13).

Izračun primerne porabe in zneska finančne izravnave je podan na primeru občine Kamnik. Izračunani koeficienti so v Prilogi 4 in 5.

Formula za izračun:

$$PP_i = (0,7 + 0,05 \times C_i + 0,05 P_i + 0,16 \times M_i + 0,04 \times S_i) \times ZP \times O_i$$

Oznake v formuli predstavljajo:

- PPi** Primerni obseg sredstev za financiranje lokalnih potreb v posamezni občini;
- Ci** Razmerje med dolžino lokalnih cest na prebivalca v posamezni občini in dolžino lokalnih cest na prebivalca v celotni državi;
- Pi** Razmerje med površino posamezne občine na prebivalca in površino celotne države na prebivalca;
- Mi** Razmerje med deležem oseb, mlajših od 15 let, v celotni populaciji posamezne občine in povprečjem teh deležev občin v državi na dan 1.januarja leta, v katerem se ugotavlja znesek primerne porabe za prihodnje leto;
- Si** Razmerje med deležem oseb, starejših od 65 let, v celotni populaciji posamezne občine in povprečjem teh deležev občin v državi na dan 1.januarja leta, v katerem se ugotavlja znesek primerne porabe za prihodnje leto;
- ZP** Primerna poraba na prebivalca;
- Oi** Število oseb s stalnim bivališčem v posamezni občini na dan 1.januarja leta, v katerem se ugotavlja znesek primerne porabe za prihodnje leto, po podatkih centralnega registra prebivalstva.

Osnovni seštevek vseh koeficientov je 1,00. Pri izračunu za občine s sedežem v krajih, kjer so bili sedeži občin pred uveljavitvijo Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij pa nimajo statusa mestnih občin, se namesto koeficienta 0,70 upošteva koeficient 0,74. Tako je skupen seštevek koeficientov 1,04. Pri izračunu za mestne občine se upošteva koeficient 0,78, tako da je vsota koeficientov 1,08 (ZFO, 1994, 20a člen).

Tabela 6: Ocena lastnih prihodkov in pripadajoča finančna izravnava za občino Kamnik za leto 2005

	Znesek v 000 SIT
1. Ocena prihodkov po 21. členu, od tega:	1.818.549
1.1.Dohodnina	1.680.678
1.2.Ostali prihodki	137.871
2. Ocena prihodkov po 22. členu, od tega:	200.726
2.1.NUSZ	129.178
2.2 Ostali prihodki	71.548
3. Lastni prihodki skupaj (1. + 2.)	2.019.275
4. Primerna poraba	2.585.730
Pripadajoča finančna izravnava (4. - 3.)	566.455

Vir: Izračun zneskov finančne izravnave občin 2005, 2004, str. 55.

Ministrstvo za finance oceni lastne prihodke občine in jih primerja z izračunano primerno porabo občine. Občinam, katerih ocenjeni lastni prihodki ne dosegajo primerne porabe, zagotovi razliko država iz proračuna kot finančno izravnavo. Pri oceni lastnih prihodkov so upoštevane ocene prihodkov po 21. in 22. členu ZFO (1994) (Priloga 3). Pretežni del

prihodkov občine predstavljajo davčni prihodki, od katerih sta daleč najpomembnejša dohodnina in nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč.

Kar 183 slovenskih občin je bilo v letu 2005 neto prejemnic, kar pomeni da se samofinancira le 10 % vseh slovenskih občin. V teh občinah ima priseljevanje večji vpliv, saj jim preostanek sredstev lastnih prihodkov nad primerno porabo ni potrebno vrniti. Več ko jim priteče iz naslova dohodnine, več imajo lastnih prihodkov za financiranje svojih nalog. Na drugi strani ima občina z novimi prebivalci stroške (stanovanjski problem, otroško varstvo, nadomestilo za brezposelnost,...). Nov občan še ne pomeni prihodek za občino, v skrajnem primeru ima z njim več stroškov kot koristi. Dohodnina je odvisna od dohodkovnega in premoženjskega statusa občana in na to občina nima vpliva. Občina Kamnik bi morala iz naslova dohodnine zaradi priseljevanja dobiti več kot 566.455.000 SIT, da bi lahko sama financirala izvirne in prenesene naloge (med drugim tudi subvencionirala varstvo otrok).

4. PRORAČUN ZA LETO 2005

Kamnik je z 266 kvadratnimi kilometri druga največja občina v Osrednjeslovenski regiji. Gospodarski potencial se je v Kamniku glede na preteklo desetletje občutno zmanjšal, saj so dejansko vsa večja podjetja doživela zaton (Kemijska industrija Kamnik, Stol, Svilanit). Posamezna podjetja, ki niso bili pripravljena na nove socialno – ekonomske in politične razmere so zaradi prepočasne prilagoditve in nesposobnosti usmeritve na zahtevnejše trge, tudi povsem izginila (Utok). Na gospodarskem »pogorišču« je nastala vrsta novih podjetij, predvsem v storitvenem sektorju, a slednja zaposlujejo manjše število delavcev. Zato ne preseneča, da povprečna bruto plača v Kamniku zaostaja pod državnim povprečjem za 16,9 % oziroma 7 % pod povprečjem Osrednje slovenske regije. Posledično se v smeri Ljubljane odvija močan dnevni migracijski tok, kjer so zaposleni številni Kamničani. To je razlog za 3 odstotne točke manjšo registrirano brezposelnost od slovenskega povprečja. V nadaljevanju je s konkretnimi številkami razložen proračun za leto 2005 in razmerje med sredstvi za izobraževanje in ostalimi področji. Na koncu sledita dve primerjavi. Prva primerja strukture proračunov občine za zadnjih pet let, potem pa še s povprečno slovensko občino.

Odlok o proračunu občine Kamnik za leto 2005 je bil sprejet 16.2.2005 in objavljen v Uradnem listu RS, št. 17/2005. Po ZLS (1993) in Zakonu o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/1999) morajo biti v proračunu zajeti vsi prihodki in odhodki, ki se porabljajo za posamezne namene financiranja javne porabe. Proračun Občine Kamnik za leto 2005 vsebuje:

1. Splošni del

Po ekonomski klasifikaciji ga razdelimo na bilanco prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja.

Pri funkcionalni klasifikaciji gre za prikaz odhodkov Občine Kamnik in vseh 22 krajevnih skupnosti po področjih proračunske porabe in skupinah kontov (tekoči odhodki, tekoči transferi, investicijski odhodki in investicijski transferi).

2. Posebni del

V posebnem delu so vsi prihodki in odhodki proračuna prikazani po posameznih neposrednih uporabnikih (občina, krajevne skupnosti).

3. Načrt razvojnih programov občine Kamnik za obdobje 2005 - 2008

Izkazujejo se načrtovani izdatki proračuna za investicije, investicijske transfere in državne pomoči.

4.1. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Predvideni proračunski prihodki za leto 2005 znašajo 3.620.236.000 SIT, odhodki pa 4.176.167.000 SIT. Za leto 2005 je predviden primanjkljaj v višini 555.931.000 SIT, saj so odhodki presegli celotne prihodke v tem obdobju.

Tabela 7: Bilanca prihodkov in odhodkov občine Kamnik za leto 2005

A	Bilanca prihodkov in odhodkov	Znesek v 000 SIT
1.	Skupaj prihodki	3.620.236
2.	Skupaj odhodki	4.176.167
3.	Proračunski primankljaj (1. - 2.)	-555.931

Vir: Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Občina Kamnik se je v letu 2005 financirala iz davčnih, nedavčnih in kapitalskih prihodkov, prejetih donacij ter iz transfernih prihodkov. Če odštejemo transferne prihodke, več kot polovico prihodkov predstavlja dohodnina (46 %). Sledijo ji davki na premoženje (na primer nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča) z 11 % in drugi nedavčni prihodki (komunalni prispevek) z 7 %. Ostali posamezni prihodki predstavljajo v celotnih prihodkih občine Kamnik v letu 2005 delež, ki je manjši od 5 %. V letu 2005 je občina prvič zaračunavala takso za obremenjevanje vode na celotnem področju občine, ki predstavlja tretjino domačega davka na blago in storitve.

Poleg davčnih prihodkov se v primerno porabo štejejo tudi nekateri nedavčni prihodki in sicer denarne kazni za prekrške, nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora ter upravne takse. V skupino transferni prihodki, ki predstavljajo 16 % vseh prihodkov, spadajo vsa sredstva, ki jih posamezna institucija javnega financiranja prejema iz drugih javno - finančnih institucij, to je iz državnega proračuna ali proračunov lokalnih skupnosti. V tem primeru je pomemben delež, ki ga predstavljajo sredstva prejeta iz naslova tekočih obveznosti državnega proračuna – finančna izravnava. Ker občina Kamnik s predvidenimi lastnimi prihodki, ki se

upoštevajo pri izračunavanju finančne izravnave občinam, ne bo dosegla ocenjene primerne porabe, ji bo razliko zagotovila država iz proračuna kot finančno izravnavo, ki je za leto 2005 ocenjena na 566.455.000 SIT (ali 15,6 % vseh prihodkov). V letu 2004 je bila realizacija primerne porabe za občino Kamnik za preko 40.000.000 SIT višja od ocenjene, tako da se je višja realizacija primerne porabe oziroma finančne izravnave poračunala v letu 2005.

Občina Kamnik je v sodelovanju z občinami Preddvor, Jezersko, Solčava in Luče ter Regionalno razvojno agencijo ljubljanske urbane regije pripravila projektno nalogo za izdelavo prostorske zasnove območja Regijskega parka Kamniško Savinjske Alpe. Iz evropskih virov planirajo sredstva v višini 36.800.000 SIT, kar predstavlja 1 % vseh prihodkov.

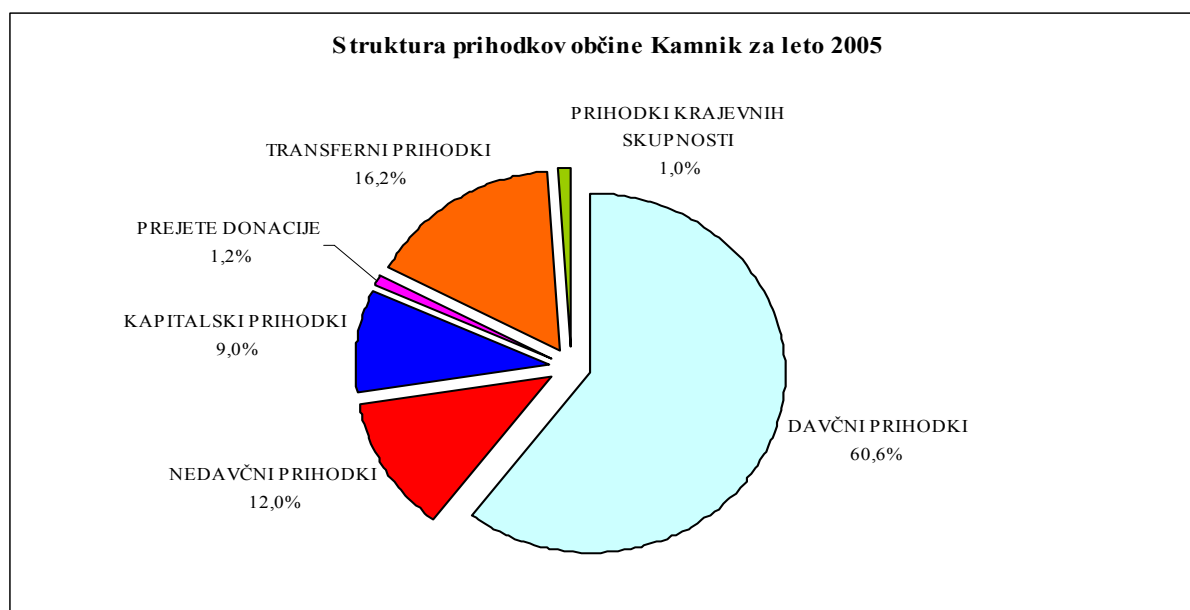
Tabela 8: Načrtovani prihodki občine Kamnik za leto 2005

Konto	Vrsta prihodkov	Znesek v 000 SIT	Struktura v %
70	DAVČNI PRIHODKI	2.217.318	61,2 %
700	Davki na dohodek in dobiček-dohodnina	1.680.678	46,4 %
703	Davki na premoženje	391.176	10,8 %
704	Domači davki na blago in storitve	145.464	4,0 %
71	NEDAVČNI PRIHODKI	437.480	12,1 %
710	Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	148.034	4,1 %
711	Takse in pristojbine	15.305	0,4 %
712	Denarne kazni	7.000	0,2 %
713	Prihodki od prodaje blaga in storitev	23.970	0,7 %
714	Drugi nedavčni prihodki	243.171	6,7 %
72	KAPITALSKI PRIHODKI	328.650	9,1 %
720	Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	2.650	0,1 %
722	Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	326.000	9,0 %
73	PREJETE DONACIJE	43.950	1,2 %
730	Prejete donacije iz domačih virov	7.150	0,2 %
731	Prejete donacije iz tujine	36.800	1,0 %
74	TRANSFERNI PRIHODKI	592.838	16,4 %
740	PRIHODKI PRORAČUNA	3.581.898	98,9 %
	Prihodki krajevnih skupnosti	38.338	1,1 %
	SKUPAJ PRIHODKI (70 + 71 + 72 + 73 + 74)	3.620.236	100,0 %

Vir: Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005,2004, str. 220.

Prihodki krajevnih skupnosti za leto 2005 znašajo dobrih 38.300.000 SIT.

Slika 2: Struktura prihodkov proračuna občine Kamnik za leto 2005

Vir: Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

V občini Kamnik so v letu 2005 predvideli odhodke v višini 4.176.167.000 SIT. Razporeditev sredstev je prikazana v Tabeli 9.

Tabela 9: Načrtovani odhodki po funkcionalni klasifikaciji proračuna občine Kamnik za leto 2005

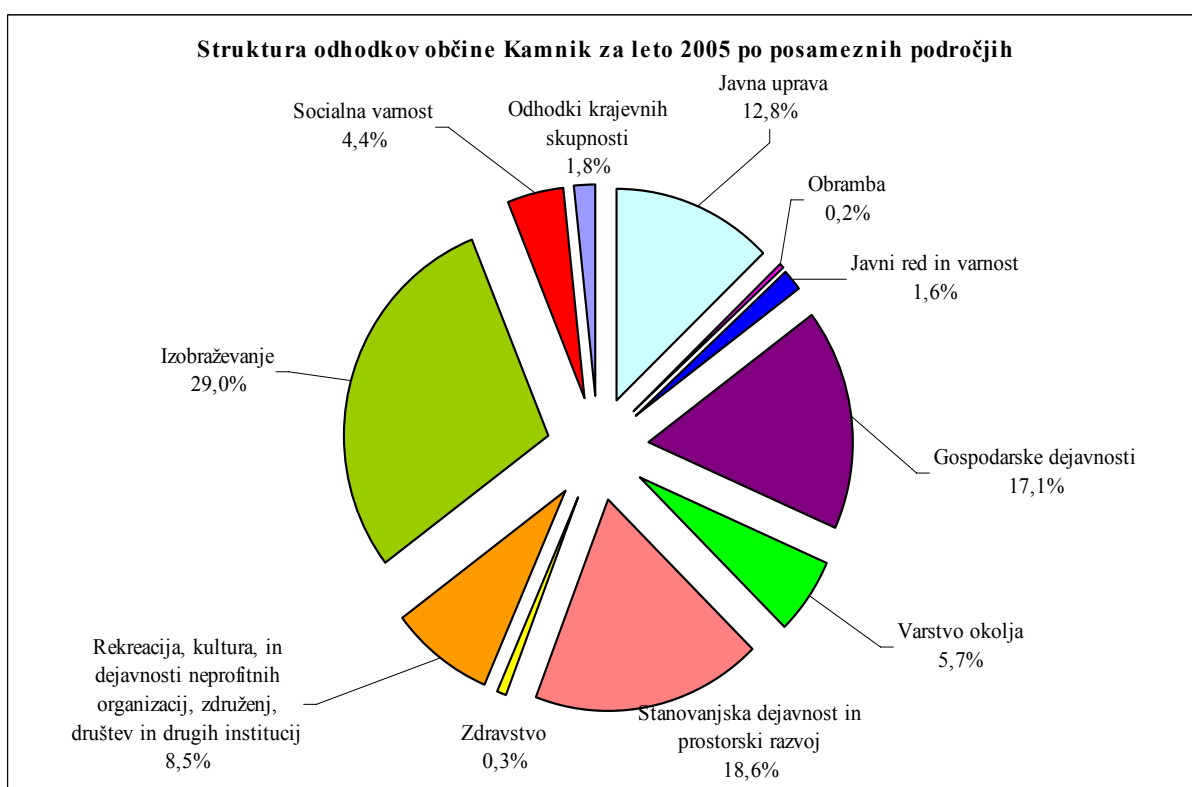
Vrsta odhodkov	Znesek v 000 SIT	Struktura v %
01 Javna uprava	535.893	12,8 %
02 Obramba	8.430	0,2 %
03 Javni red in varnost	65.140	1,6 %
04 Gospodarske dejavnosti	713.117	17,1 %
05 Varstvo okolja	237.950	5,7 %
06 Stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj	776.963	18,6 %
07 Zdravstvo	12.000	0,3 %
08 Rekreativna, kultura, in dejavnosti neprofitnih organizacij, združenj, društev in drugih institucij	356.920	8,5 %
09 Izobraževanje	1.212.569	29,0 %
10 Socialna varnost	182.870	4,4 %
ODHODKI PRORAČUNA	4.101.552	98,2 %
Odhodki krajevnih skupnosti	74.615	1,8 %
SKUPAJ ODHODKI	4.176.167	100,0 %

Vir: Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Glede na zgornjo tabelo lahko ugotovimo, da občina skoraj tretjino proračunskih sredstev namenja za izobraževanje. Sledijo sredstva za stanovanjsko dejavnost in prostorski razvoj, ter gospodarske dejavnosti z 13 % vseh odhodkov.

Občinski svet je pred sprejetjem proračuna za leto 2006 dobil pobude po splošnem povečanju finančnih sredstev za področje družbenih dejavnosti, posebej za investicije na področju predšolske vzgoje in šolstva. Vendar predlagatelj (župan in občinska uprava) ni mogel upoštevati vseh predlogov, predvsem iz razloga, ker se v letu 2006 nadaljuje gradnja osnovne šole Stranje in pričenja gradnja novega vrtca na Perovem, kar pomeni 671.000.000 SIT investicijskih sredstev. Svetniki so potrdili povišanje postavke za gradnjo vrtca (osem igralnic, manjša telovadnica, lastna kuhinja), vendar so morali na drugi strani prerazporediti oziroma zmanjšati nekatere odhodkovne postavke (gospodarske dejavnosti – cestni promet). Zaradi večjega števila otrok v vrtcih, občina ne bo dobila več denarja iz državnega proračuna. Tako bodo na račun novega vrtca prikrajšane nekatere krajevne skupnosti oziroma lokalne ceste (KS Šmartno – rekonstrukcija cest Klemenov mlin, Snovik – Bela peč, Vaseno – Sidol, Gradišče – Šmartno, Borštar – Stebljevek, hodnik za pešce v Volčjem potoku,...). Zaradi intenzivne gradnje stanovanjsko – poslovnih centrov, je na račun komunalnega prispevka priteklo v občinski proračun okoli 600.000.000 SIT. Ne smemo pozabiti da je to namenski prihodek občine, ki je namenjen za opremljanje zemljišč z vodovodno in kanalizacijsko infrastrukturo in ne za oskrbne stroške v vrtcih.

Slika 3: Struktura odhodkov po področjih proračunske porabe v občini Kamnik za leto 2005

Vir: Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

1. Izobraževanje

Izobraževanje zajema programe na področju predšolske vzgoje, osnovnošolskega, poklicnega in srednjega splošnega izobraževanja, osnovnega glasbenega izobraževanja, izobraževanja odraslih in višjega ter visokega strokovnega izobraževanja ter vse oblike pomoči šolajočim.

Doplačila oskrbnih stroškov za VVZ A. Medved in ostale vrtce predstavljajo 90% vseh sredstev za predšolsko vzgojo. Sem sodijo tudi plače in prejemki zaposlenih. V VVZ A. Medved so zaposlene večinoma starejše vzgojiteljice, kar posledično pomeni večji strošek dela. S tem ko bi se kader pomladil, bi bili le – ti nižji. Na drugi strani bi bila stopnja izobrazbe vzgojiteljic višja in se stroški zaposlenih v skupnem ne bi veliko zmanjšali. Občina je dolžna zagotavljati razliko med plačilom staršev in ceno programa tudi za otroke, ki so vključeni v vrtce izven matične občine. V ta namen oziroma za 155 otrok, je občina Kamnik v letu 2005 planirala sredstva v višini 91.000.000 SIT. Za osnovnošolsko izobraževanje je namenjenih 610.350.000 SIT, od tega polovica predstavlja gradnja nadomestne šole in telovadnice v Stranjah. To bo vplivalo na investicijsko sposobnost občine v letu 2006, saj bodo v tem proračunskem letu odpadle nekatere investicije v rekonstrukcije cest. Struktura sredstev za izobraževanje je prikazana v Tabeli 10 (na str. 26).

2. Javna uprava

Občina zaposluje 44 delavcev in poklicnega župana. Pod to postavko spadajo plače, prispevki, sejnine občinskega sveta. Poleg tega so tu še stroški povezani z delovanjem občinske uprave in tekoče vzdrževanje upravne stavbe (materialni stroški, stroški energije, komunalne storitve, nakup opreme za nemoteno delovanje občinskih organov, izdatki za službena potovanja). Ta postavka vključuje še vse funkcionalne stroške dvaindvajsetih krajevnih skupnosti in splošno proračunsko rezervacijo.

3. Obramba

Pri odhodkih za namene obrambe mislimo na stroške ki nastanejo pri izvajanju nalog na področju zaščite in reševanja. Gre za usposabljanje pripadnikov civilne zaščite, opremljenost enot in servisiranje zaklonišč.

4. Javni red in varnost

To področje zajema sredstva, ki jih občina letno nameni za sofinanciranje protipožarne varnosti v okviru gasilske zveze. Poudarek je na dotacijah prostovoljnemu gasilskemu društvu in nakupu opreme vozil. Sem spadajo tudi aktivnosti Gorske reševalne službe.

5. Gospodarske dejavnosti

Finančna sredstva, ki se v zvezi s programom ohranjanja in razvoja kmetijstva realizirajo iz proračuna, so po veljavnih predpisih opredeljena kot državna pomoč. Nekateri projekti, ki so delno sofinancirani s strani države RS oziroma EU so vključeni tudi v proračun občine Kamnik (projekt Kamniško Savinjske Alpe, projekt VEM – točka Vse na enem mestu, Internacionalizacija podjetniškega pristopa in drugo).

Pretežni del je namenjen za vzdrževanje gozdnih cest in sofinanciranje osemenjevanja. Iz tega naslova gre največ za redno vzdrževanje lokalnih cest, prometno signalizacijo ter zimsko akcijo.

V področje gospodarskih dejavnosti sodi podjetništvo, ki vključuje financiranje informiranja o državnih razpisih, izobraževanja, svetovanja in kreditiranje programov v obliki sofinanciranja obrestne mere ter pospeševanja odpiranja novih delovnih mest. Na občini v letošnjem letu načrtujejo vzpostavitev VEM točke, ki bo namenjena pospeševanju podjetništva in malega gospodarstva. Sredstva za vzpostavitev VEM točke so bila odobrena preko javnega razpisa Ministrstva za gospodarstvo.

V okvir gospodarskih dejavnosti potekajo aktivnosti pospeševanja razvoja turizma, v okvir katerega sodi projekt »Regijski park – Kamniško Savinjske Alpe«. Občina je del aktivnosti na področju turizma prenesla na Agencijo za razvoj turizma in podjetništva (114.000.000 SIT). Dejstvo je, da se število obiskovalcev iz leta v leto povečuje, kar narekuje potrebo po prenovi Strategije razvoja v občini.

6. Varstvo okolja

Občina Kamnik je tudi v letu 2005 sofinancirala izgradnjo odlagališnega polja deponije Barje v Ljubljani. V okviru te postavke je največ sredstev (183.000.000 sit) dodeljenih za ravnanje z odpadno vodo, preostali del pa gre za druge dejavnosti s področja varstva okolja (ekološko osveščanje in ekološke aktivnosti, izdelava katastra onesnaževalcev okolja, eko otoki in drugo).

7. Stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj

Pod to področje spadajo sredstva za vzdrževanje stanovanj, ki so v lasti občine. V letu 2005 je občina namensko razporedila sredstva za vzpostavitev prostorskega informacijskega sistema in kreditirala občane z subvencioniranjem obrestne mere pri stanovanjskih kreditih. V skladu z ZLS in Statutom občine, je občina Kamnik namenila sredstva za gradnjo neprofitnih stanovanj ter stanovanjskih stavb namenjenih za socialno ogrožene osebe.

8. Zdravstvo

Pri tej postavki gre za tekoče transferje, za mrliško ogledno službo in sofinanciranje mamografskih pregledov. Zanimanje za mamografske preglede se je v primerjavi z letom 2004 občutno povečalo, kar je omogočilo enakopraven dostop teh storitev zainteresiranim občankam.

9. Rekreativna, kultura in dejavnosti neprofitnih organizacij, združenj, društev in drugih institucij

Na tem področju se je največ sredstev v letu 2005 planiralo za sofinanciranje kulturnih programov in knjižničnih storitev. Občina prav tako sofinancira športne objekte in zagotavlja osnovne materialne pogoje za delovanje športnih društev ter omogoči izvajanje športnih programov, udeležbo športnikov na večjih tekmovanjih in s tem promovira občino. Vsako leto občina dotira Tabornike Kamnik, skavte, Center za mlade, Združenje slovenskih častnikov in Združenje veteranov vojne za Slovenijo.

10. Socialno varstvo

Skrb za ustrezen socialni status občanov izvaja občina Kamnik preko Centra za socialno delo Kamnik, ki pokriva obe občini Kamnik in Komendo. Finančna sredstva na tem področju so namenjena za pokojnine in socialno varnost starejših občanov, zavarovanje brezposelnih in družinskega pomočnika. Velik del gre za domsko oskrbo starejših v posebnih socialnih zavodih. V to področje sodi tudi proračunska rezerva, k v letu 2005 znaša 11.000.000 SIT.

Zaradi intenzivne gradnje trgovskih centrov in več stanovanjskih objektov, bodo v letu 2006 360.000.000 SIT potrebovali za ureditev in posodobitev obstoječe infrastrukture in komunalne opremljenosti. Okoli novega trgovskega centra se predvideva izgradnja krožnega križišča in dograditev novih komunalnih vodov. Pri izgradnji vrtca bo potrebno izvesti potrebno komunalno infrastrukturo, cesta okoli njega pa narekuje izvedbo tretjega pasu.

4.1.1. Struktura sredstev predšolske vzgoje

Ali je občina Kamnik namenila v povprečju več proračunskih sredstev za predšolsko vzgojo kot povprečna slovenska občina in kaj je vplivalo na višino sredstev po letih, prikazuje Tabela 10. Podatki so od leta 2000 naprej, ker je bila do leta 1999 vključena še občina Komenda in primerjava ne bi bila konkretna.

Tabela 10: Delež sredstev za predšolsko vzgojo v sredstvih za izobraževanje in v celotnih odhodkih v letih 2000-2004

Leto	Šifra	Kategorija	Kamnik		Slovenija		
			v 000 SIT	Delež v %	193 občin skupaj	Povprečje občin v 000 SIT	Delež v %
2000	911	predšolska vzgoja	348.461		29.054.297	151.325	
	09	Izobraževanje	601.839	57,9%	51.901.159	270.319	56,0 %
		Skupaj odhodki	2.191.807	15,9%	214.413.698	1.116.738	13,6 %
2001	911	predšolska vzgoja	384.475		33.513.590	174.550	
	09	Izobraževanje	681.993	56,4%	60.187.111	313.475	55,7 %
		Skupaj odhodki	2.516.721	15,3%	242.514.018	1.263.094	13,8 %
2002	911	predšolska vzgoja	432.312		38.139.140	198.641	
	09	Izobraževanje	870.463	49,7%	69.852.425	363.815	54,6 %
		Skupaj odhodki	2.816.493	15,3%	273.522.482	1.424.909	13,9 %
2003	911	predšolska vzgoja	489.738		41.622.686	215.662	
	09	Izobraževanje	896.978	54,6%	76.986.621	398.894	54,1 %
		Skupaj odhodki	2.868.384	17,4%	290.806.071	1.506.767	14,3 %
2004	911	predšolska vzgoja	580.843		42.404.754	219.714	
	09	Izobraževanje	867.831	66,9%	81.025.472	419.822	52,3 %
		Skupaj odhodki	3.365.339	17,3%	310.819.390	1.610.463	13,6 %

Vir: Poročilo o odhodkih po funkcionalni dejavnosti za vse občine v letih od 2000-2004, 2005.

Delež sredstev za predšolsko vzgojo v sredstvih za izobraževanje je bil v proučevanih letih v povprečni slovenski občini nekoliko nižji kot v Kamniku, a še vedno nad 50 %. Vendar je potrebno poudariti, da delež iz leta v leto pada, kar pomeni da v povprečju slovenska občina namenja vedno manjši delež denarja za predšolsko vzgojo.

Iz strukture porabe je razvidno, da se je delež sredstev za predšolsko vzgojo v celotnih sredstvih za izobraževanje gibal med 50 % in 60 %, razen leta 2004, ko je dosegel rekordnih 66 %. Razlog je zagotovitev 40 dodatnih prostih mest v Motniku, ko je občina kot ustanoviteljica javnega vrteca preuredila del osnovne šole v vrtec. Preostanek sredstev v izobraževanju je namenjenih za osnovnošolsko izobraževanje in druge dejavnosti.

V primerjavi s slovenskim povprečjem, je imela občina v proučevanem obdobju večji delež sredstev za predšolsko vzgojo v celotnih odhodkih (razen leta 2002). Delež v občini se je gibal okoli 16 %, kar je za dobri 2 odstotni točki več od slovenskega povprečja. V letu 2002 je občina zagotovila vsem osnovnim šolam predpisane pogoje za izvajanja devetletnega osnovnega šolanja v eni izmeni. Nadalje, uvedba je vplivala na spremembo starostne strukture otrok predšolske vzgoje, prostorske kapacitete so se sprostile za eno generacijo. Posledično je bilo potrebno prilagoditi prostore za manjše otroke. Po letu 2002 delež sredstev za predšolsko varstvo v občini Kamnik narašča, razen leta 2005, ko je delež padel pod 15 %. V tem letu je bil, v primerjavi s prejšnjimi leti, višji delež sredstev za osnovnošolsko izobraževanje. Razlog je adaptacija in izgradnja nove osnovne šole v Stranjah. Občina je v ta namen namenila 350.000.000 SIT, kar predstavlja skoraj polovico sredstev za osnovnošolsko izobraževanje. Brez te postavke, bi bili deleži na ravni prejšnjih let.

4.1.2. Struktura doplačil oskrbnih stroškov

V Tabeli 11 so po letih prikazani deleži doplačil namenjenih za VVZ A. Medved in ostale vrtce. Podatki so za zadnja tri leta, ker prej v proračunu proračunska postavka »doplačila oskrbnih stroškov« ni bila razdeljena na dva ločena konta. V postavko »investicijsko vzdrževanje in ostali stroški«, sem združila vse konte, ki niso oskrbni stroški in se nanašajo na nakup osnovnih sredstev, preureditev, vzdrževanje in obnovitvena dela na VVZ A. Medved.

Delež oskrbnih stroškov v sredstvih predšolske vzgoje se je od leta 2003 iz 91,6 % povzpel na 95,7 %. Največ sredstev za investicijsko vzdrževanje je bilo v letu 2004, ko je bila potrebna preureditev prostorov pri Osnovni šoli Motnik za vrtec.

Večjo dinamiko rasti, so imeli oskrbni stroški v vrtce izven občine Kamnik. Njihov delež se je v obravnavanem obdobju povzpel iz 10,7 % na 16 %, kar pomeni da raste število otrok v drugih vrtcih. Nadalje ne gre pozabiti, da sama občina nima neposrednega vpliva ne na vključevanje otrok v druge vrtce, ne na višino cene programov v drugih vrtcih.

Tabela 11: Struktura oskrbnih stroškov v letih 2003-2005

Leto	Sredstva	v 000 SIT	Struktura v %
2003	predšolske vzgoje (1. + 2.)	489.738	100,0 %
	1. za doplačila oskrbnih stroškov, od tega:	448.618	91,6 %
	<i>1.1. za VVZ A. Medved</i>	400.630	89,3 %
	<i>1.2. za vrtce izven občine Kamnik</i>	47.988	10,7 %
	2. investicijsko vzdrževanje in ostali stroški	41.120	8,4 %
2004	predšolske vzgoje	580.843	100,0 %
	1. za doplačila oskrbnih stroškov, od tega:	512.370	88,2 %
	<i>1.1. za VVZ A. Medved</i>	438.626	85,6 %
	<i>1.2. za vrtce izven občine Kamnik</i>	73.744	14,4 %
	2. investicijsko vzdrževanje in ostali stroški	68.473	11,8 %
2005	predšolske vzgoje	594.436	100,0 %
	1. za doplačila oskrbnih stroškov, od tega	569.000	95,7 %
	<i>1.1. za VVZ A. Medved</i>	478.000	84,0 %
	<i>1.2. za vrtce izven občine Kamnik</i>	91.000	16,0 %
	2. investicijsko vzdrževanje in ostali stroški	25.436	4,3 %

Vir: Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2003, 2004, str. 190; Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

4.2. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Drugi in tretji del splošnega dela proračuna sestavljata račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja. V računu financiranja se izkazuje odplačevanje dolgov in zadolževanje, ki je povezano s financiranjem proračunskega primankljaja presežkov odhodkov nad prihodki in izdatkov nad prejemki. Iz Tabele 12 je razvidno, da se sredstva na računu financiranja zmanjšujejo zaradi proračunskega primankljaja, ki se bo kril iz nerazporejenih sredstev proračuna leta 2004.

Tabela 12: Račun financiranja občine Kamnik za leto 2005

B	Račun finančnih terjatev in naložb	v 000 SIT
4.	Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	11.000
5.	Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
6.	Prejeta – dana posojila in spremembe kapitalskih deležev	11.000
C	Račun financiranja	
7.	Zadolževanje občine	0
8.	Odplačila posojil	0
9.	Zmanjšanje sredstev na računih (3. + 6. + 7. - 8.)	-544.931
10.	Neto financiranje (6. - 9.)	555.931
11.	Stanje sredstev na računih dne 31.12. 2004	578.436
	Skupaj razpoložljiva sredstva za leto 2005 (1. + 11.)	4.198.400

Vir: Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Občina Kamnik in krajevne skupnosti so imele iz preteklega leta 578.400.000 SIT neporabljenih sredstev, od tega je več kot polovica depozitov na bankah. Občina Kamnik se v letu 2005 ni zadolžila, prav tako ni odplačala nobenega posojila. Občina se namreč lahko zadolži le za namene investicij, pa še to pod pogoji, ki jih določa država.

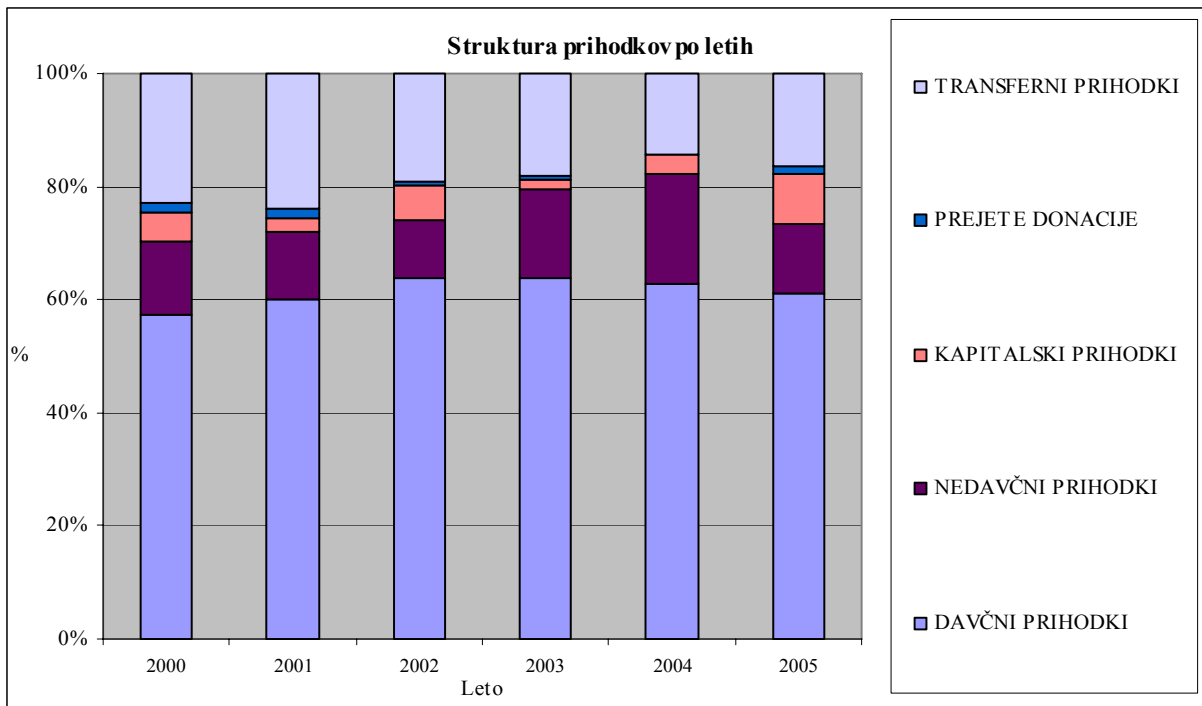
S proračunom za leto 2005 si je občina Kamnik določila okvir financiranja javne porabe v tem letu. S sprejetjem je določila obseg in namen financiranja za vseh deset področjih, za katera je občina kot lokalna skupnost zadolžena in odgovorna. V okviru proračunske postavke »izobraževanje« in poddodelka »predšolska vzgoja« je določila in opredelila potrebne izdatke tako za redno dejavnost vrtcev (oskrbni stroški), kot tudi za investicijsko vzdrževanje in investicije (vrtec Perovo). Pravočasno sprejet proračun tako omogoča nemoteno financiranje rednih dejavnosti, ki so za občino zakonska obveznost (ZLS, 1993, 13. člen). Kako se je spreminjala struktura proračuna v zadnjih petih letih in kakšen vpliv je to imelo na razvoj občine sledi v naslednjem podpoglavju.

4.3. TREND PRIHODKOV IN ODHODKOV

Za primerjavo so vzeti prihodki in odhodki od leta 2000 do 2005. Namen je ugotoviti, v katero smer se gibljejo posamezne postavke, konkretno, katera področja so prioriteta občine. Prihodki do leta 2004 so realizirani. Predvidevam da velikih razlik med realiziranim in načrtovanim proračunom za leto 2005 ni oziroma te ne bodo vplivale na dobljene rezultate. Iz same strukture prihodkov in odhodkov za zadnjih šest let, lahko sklepam iz česa se občina financira oziroma za kaj potroši največ denarnih sredstev.

V strukturi prihodkov prevladujejo davčni prihodki, kar ne preseneča. Njihov delež je v proučevanem obdobju konstanten, okoli 60 %. Občina se v največji meri financira iz dohodnine, delež niha in predstavlja tri četrtine davčnih prihodkov. V zadnjem letu pridobivajo na pomenu davki na premoženje, med katere sodi nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Drugi najpomembnejši so nedavčni prihodki, ki se gibljejo v razponu od 10 % do 20 %. Absolutno in relativno so bili največji leta 2004, zaradi komunalnega prispevka večjih gradenj in prispevka za investicije v vodovodno omrežje na območju občine. Na drugi strani se v strukturi financiranja konstantno zmanjšuje delež transfernih prihodkov. Kapitalski prihodki so v proučevanem obdobju konstantni, delež se giblje okoli 3 %. V letu 2005 so se podvojili (prodaja zemljišča v Volčjem potoku), vendar ne moremo sklepati da se bo tak trend nadaljeval tudi v prihodnje. Donacije občini ne predstavljajo pomembnega vira financiranja, njihov delež ne presega 2 % vseh prihodkov.

Slika 4: Struktura prihodkov v občini Kamnik v letih 2000-2005

Vir: Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2002, 2003, str. 190; Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004 str. 220.

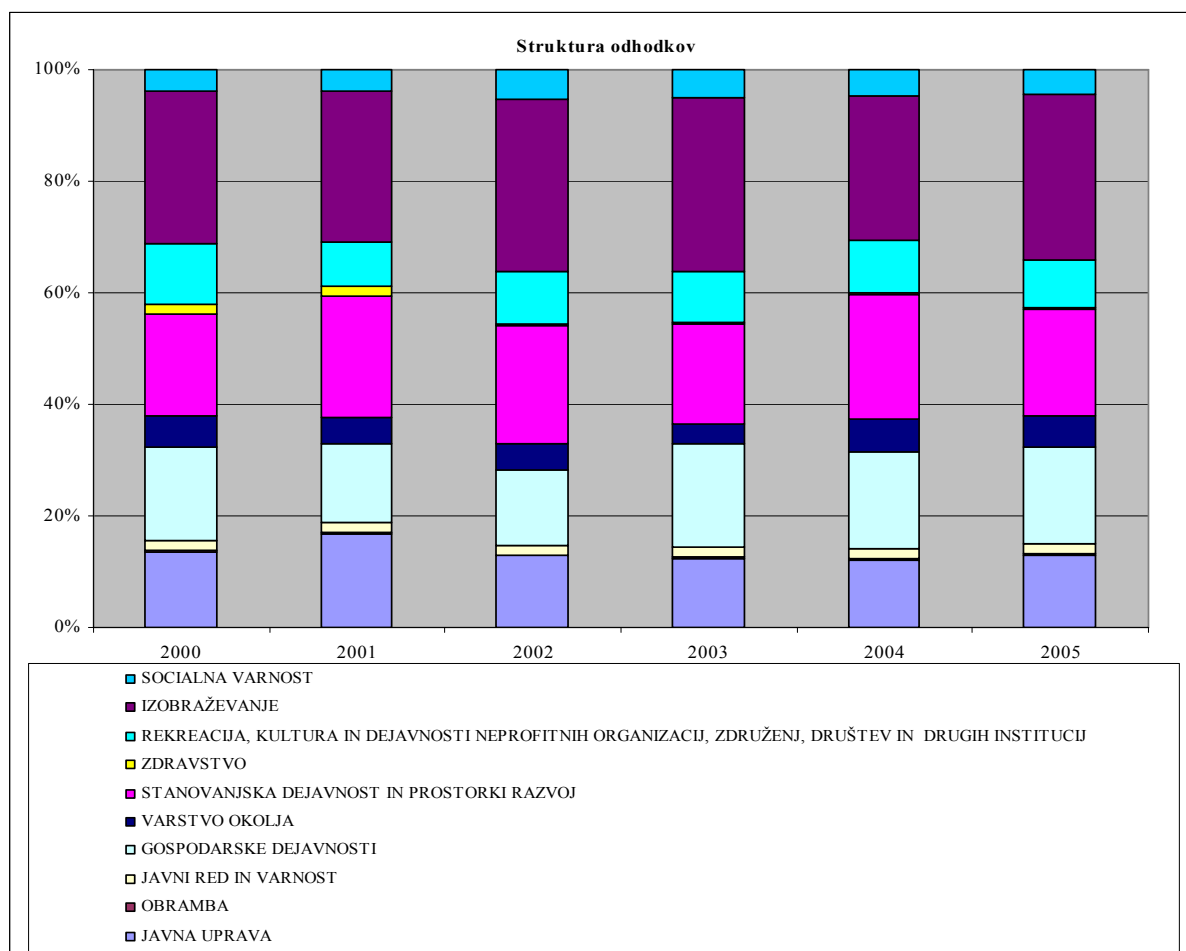
Pri domačih davkih na uporabo blaga in storitev v okviru davčnih prihodkov je potrebno omeniti, da so bili z letom 2003 ukinjeni 4 davki in podobni prispevki. Tako v bilanci proračuna ni več prispevka za vodooskrbo, amortizacije vodovodnega omrežja, povračila kanalizacije Kamnik in prispevka pri kanalščini. Občina je te štiri davke združila v dva prispevka in sicer v prispevek za investicije v vodovodno omrežje ter kanalizacijsko omrežje (drugi nedavčni prihodki).

Iz bilance odhodkov je razvidno, da je v proučevanih letih delež odhodkov namenjen za gospodarske dejavnosti konstanten in se giblje okoli 17 %. Iz Priloge 11 sklepamo, da je turizem v občini ena izmed prioriternih dejavnosti. To je področje, ki se ga mora v prihodnje še učinkoviteje izkoristiti. Delež izdatkov za izobraževanje se je v petih letih povzel iz 27 % na 30 %, pri tem je najbolj narastel delež za osnovnošolsko izobraževanje. Prav tako je delež javne uprave konstanten in se giblje okoli 13 %. Po deležu se ne spreminjajo izdatki za obrambo ter javni red in varnost. Pri pregledu deleža za varstvo okolja najprej opazimo zmanjšanje sredstev (absolutno in relativno), potem povečevanje. Delež izdatkov za socialno varnost, se je od leta 2000 povzpel 3,7 % na 4,5 %. Področje zdravstva občine ne bremeni tako kot ostala področja. V proučevanem obdobju se je delež gibal okoli 1 %.

Novi vrtec na Perovem bo občino stal 687.000.000 SIT, od tega bodo gradbena in obrtniška dela stala 580.000.000 SIT. 20.000.000 SIT so za priprave porabili v letu 2005, v letu 2006 je odmerjenih 250.000.000 SIT, preostalo pa bodo plačali v letu 2007. Za subvencioniranje

varstva tolikšnega števila otrok, bo morala občina v prihodnjih letih nameniti okoli 106.000.000 SIT letno več kot do sedaj. To bo vsekakor vplivalo na investicijsko sposobnost občine v prihodnje, saj so že v letošnjem proračunskem letu zaradi gradnje vrtca in OŠ Stranje morali omejiti nekatere investicije (rekonstrukcije cest). Država izgradnje vrtca ne bo sofinancirala.

Slika 5: Struktura odhodkov po področjih proračunske porabe v občini Kamnik v letih 2003-2005

Vir: Zaključni računi proračuna Občine Kamnik za leto 2002, 2003, str. 190; Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

4.4. PRIMERJAVA OBČINE KAMNIK S POVPREČJEM V DRŽAVI

Pri tej analizi sem primerjala deleže prihodkov in odhodkov občine Kamnik z povprečjem v državi v letu 2004. Povprečje je izračunano iz kumulativne bilanc prihodkov in odhodkov z številom vseh občin (193).

V strukturi prihodkov je imela v letu 2004 občina Kamnik za 6 odstotnih točk več tekočih prihodkov kot v povprečju slovenska občina. Razlog so višji nedavčni prihodki, medtem ko je delež davčnih prihodkov na nivoju države, to je 62 %. Kamniška občina je bila bolj

uspešna na področju pobrane dohodnine in drugih domačih davkov kot povprečna občina v Sloveniji. Slednji vključujejo takso za obremenjevanje voda, turistično takso, komunalno takso in takso za obremenjevanje okolja. Delež dohodnine pomeni skoraj polovico vseh prihodkov. To je ugodno, saj so prilivi iz naslova davka na dohodek in dobiček pokazatelj finančne moči, stabilnosti in razvitosti gospodarstva v občini. Delež nedavčnih prihodkov je v občini Kamnik v primerjavi v povprečni slovenski občini višji. Razlog so večji prihodki od podeljenih koncesij, najemnin za poslovne prostore in komunalnega prispevka (gradnja na območju Fructal B25).

Tabela 13: Primerjava prihodkov in odhodkov v letu 2004 med občino Kamnik in povprečjem slovenskih občin

	Slovenija			Kamnik	
	193 občin skupaj v 000 SIT	Povprečje na občino v 000 SIT	Delež v %	v 000 SIT	Delež v %
I. SKUPAJ PRIHODKI	310.957.536	1.611.179	100,0 %	3.545.922	100,0 %
TEKOČI PRIHODKI (1. + 2.)	236.331.626	1.224.517	76,0 %	2.904.863	81,9 %
1. Davčni prihodki	191.430.541	991.868	61,6 %	2.197.229	62,0 %
1.1. Davki na dohodek in dobiček	133.877.844	693.668	43,1 %	1.712.976	48,3 %
1.2. Davki na premoženje	36.698.572	190.149	11,8 %	393.400	11,1 %
1.3. Domači davki na blago in storitve	20.846.466	108.013	6,7 %	90.854	2,6 %
1.4. Drugi davki	7.659	40	0,0 %	0	0,0 %
2. Nedavčni prihodki	44.901.085	232.649	14,4 %	707.634	20,0 %
3. Kapitalski prihodki	18.119.157	93.882	5,8 %	113.568	3,2 %
4. Prejete donacije	886.573	4.594	0,3 %	8.587	0,2 %
5. Transferni prihodki	55.620.180	288.188	17,9 %	518.906	14,6 %
II. SKUPAJ ODHODKI	310.819.395	1.610.464	100,0 %	3.403.541	100,0 %
Tekoči odhodki	75.123.145	389.240	24,2 %	487.629	14,3 %
Tekoči transferi	120.238.593	622.998	38,7 %	1.652.925	48,6 %
Investicijski odhodki	79.301.915	410.891	25,5 %	1.125.433	33,1 %
Investicijski transferi	36.155.742	187.336	11,6 %	137.556	4,0 %
III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ) (I. - II.)	138.141	716	0,0%	142.381	4,0 %

Vir: Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2004, 2005, str. 188; Bilance proračunov občin 2004, 2005.

Na strani kapitalskih in transfernih prihodkov občina zaostaja za povprečjem v državi (pri obeh za tri odstotne točke). Prejete donacije prispevajo v občinske blagajne manj kot 1 % prihodkov. Na strani odhodkov po področjih proračunske porabe so v Kamniku leta 2004 več

kot tri četrtine predstavljali tekoči transferi (doplačila oskrbnih stroškov vrtcem, subvencije v kmetijstvu, vzdrževanje cest,..) in investicijski odhodki (sredstva za vodooskrbo, javno razsvetljavo, komunalno opremljanje stavbnih zemljišč, investicija v kapacitete vrtca). Za slednje to pomeni večjo blaginjo občanov. Na drugi strani je imela slovenska občina v povprečju več tekočih odhodkih (sredstva za javno upravo oziroma javne uslužbenice) in investicijskih transferov (investicije na kulturnem področju, to je sofinanciranje sakralnih objektov, muzej, knjižnica,...).

In nenazadnje, proračunski presežek, ki je v Kamniku leta 2004 znašal 142.381.000 SIT predstavlja zavidljive 4 % vseh prihodkov proračuna, glede na to, da je povprečni proračunski presežek v Sloveniji leta 2004 predstavljal zelo majhen delež prihodkov.

5. SKLEP

Javne finance v današnjem času opravljajo zelo pomembno nalogo za ljudi, ki živijo v določenem okolju. Zagotavljajo javne dobrine, ki dvigujejo življenjsko raven prebivalstva, vplivajo na prerazdelitev dohodka in s tem zmanjšujejo razlike med ljudmi. Na tem področju lokalne samouprave se pričakuje razcepitev občin na več manjših, saj izzivi sodobnega časa od njih zahtevajo večjo prilagodljivost. Rešitev je prestrukturiranje in usmerjenost v sodobno zagotavljanje posameznih dobrin.

V diplomskem delu je opisano stanje na področju predšolske vzgoje v občini, natančneje kje so razlogi za pomanjkanje prostih mest v vrtcu. Pri sami analizi so upoštevana demografska gibanja v občini in v Sloveniji za zadnjih deset let in kaj se občini v prihodnje obeta na tem zelo občutljivem področju. Skozi bilanco prihodkov in odhodkov se kaže delo občine, zato je razložen proračun za leto 2005 in primerjava občine v času oziroma s povprečjem v državi. Vse primerjave in analize so podkrepljene z konkretnimi številkami in aktualizirani s članki.

Občina Kamnik sodi v slovenskem merilu med tiste občine, ki so – ne glede na spremembo, pogojeno z nastankom nove občine Komenda – v teritorialnem obsegu in po številu prebivalcev, še vedno med večjimi. Zaradi geografske razpršenosti in priselitve se pojavlja problem lokacije za izvajanje predšolske vzgoje in pomanjkanje prostih mest v vrtcih. Kamnik je ima v svoji strukturi prebivalstva več mladih kot v povprečju slovenska občina, a se kljub temu prebivalstvo z leti stara. Javni vrtec obiskuje okoli 650 kamniških otrok, še vedno pa 150 otrok zaradi prostorske stiske obiskuje vrtce v drugih občinah. Občina zagotavlja razliko med plačilom staršev in ceno programa, in to v skupnem predstavlja 16 % vseh odhodkov, oziroma 60 % sredstev za izobraževanje. Na število otrok in cene programov v drugih vrtcih občina nima neposrednega vpliva, prav tako ne na strošek dela, ki predstavlja tri četrtine cene programa. Za razbremenitev občinskega proračuna obstajata dve možnosti. In sicer, prenos dela finančnega bremena na starše ali večja finančna pomoč države. Potrebna bo sistemska sprememba, saj občina vse težje sledi pomanjkanju mest v vrtcu in vedno večji finančni obremenjenosti doplačil. Rešitev lahko predstavljajo zasebni vrtci z koncesijami,

vendar le ob večjem razumevanju države. Novi vrtec problema predšolske vzgoje v kamniški občini ne bo odpravil, bo pa omilil stisko vsaj za 130 mest. Zaradi tega se bodo letni oskrbni stroški za VVZ A. Medved povečali za dodatnih sto milijonov tolarjev. V letu 2007 bodo na občini ponovno razpisali koncesijo za vzgojo predšolskih otrok. Tako bi se relativno zadovoljile potrebe po otroškem varstvu, saj zanimanje za druge oblike varstva otrok v Kamniku ni. Na drugi strani občina z intenzivno gradnjo stanovanj povečuje priseljevanje in privablja v mesto nove vlagatelje. Novi priseljenci prispevajo v proračun dohodnino. Vendar ima priseljevanje pozitiven vpliv le v tistih občinah, ki se samofinancirajo. Presežka sredstev lastnih prihodkov nad primerno porabo jim namreč ni potrebno vračati. Vsak novi priseljenc za občino še ne pomeni prihodka, saj ima lahko občina z njim več stroškov kot koristi. Gre za stroške otroškega varstva, nadomestilo za brezposelnost, stanovanjski problem in tako dalje. Odhodki za izobraževanje, najbolj stroški za subvencioniranje varstva, rastejo hitreje kot delež dohodnine v prihodkih. Možnosti za črpanje sredstev iz strukturnih skladov za izobraževanje ni, zato bo morala občina kandidirati za vlaganje v komunalno infrastrukturo in izkoristiti evropska sredstva na področju kmetijstva, podeželja, turizma in podjetništva.

Gospodarski razvoj v občini, vstop Slovenije v Evropsko unijo ter iz leta v leto večje število obiskovalcev so dejstva, ki narekujejo potrebo po Strategiji razvoja turizma v občini Kamnik. Turizem je v Kamniku ena izmed prioritetnih dejavnosti, ki mora v prihodnje še učinkoviteje izkoristiti bližino naravne danosti. Občina se odpira tujim trgovcem, s tem ustvarja ugodne pogoje za razvoj malega gospodarstva (sofinanciranje obrestne mere), storitvenih dejavnosti in zagotavlja nova delovna mesta (pospeševanje samozaposlovanja in zaposlovanje mladih). Prav tako občina ne zanemara vedno bolj številčne demografske skupine ljudi in socialno ogroženih ljudi. Z leti se potrebe po institucionalnem varstvu starejših občanov večajo, zato je občina Kamnik prisiljena sofinancirati nego tudi na domu. Omeniti je treba, da je občina v letošnjem letu že kupila pet novih stanovanj in jih namenila za reševanje stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb. Očitek občinski upravi je, da kljub novim vlagateljem v občino, premalo »svežega« kapitala nameni za izgradnjo in posodobitve vrtca oziroma posodobitev infrastrukture. Na račun izgradnje vrtca, bodo prikrajšane nekatere krajevne skupnosti in njihove lokalne ceste. Povišanje postavke za namen vrtca pomeni prerazporeditev in zmanjšanje sredstev na drugih področjih, najbolj cestno – komunalnem.

Občina Kamnik si zasluži večji razvojni premik na vseh področjih, vendar ob zakonsko določenih obveznostih na eni strani in ob realno razpoložljivih proračunskih sredstvih na drugi strani. Vsega, kar bi potrebovali in kar bi pripomoglo tako k ekonomskemu kot socialnemu blagostanju občanov, ni mogoče realizirati v kratkem časovnem obdobju. Občinska uprava se je morala tako v preteklih mandatnih obdobjih kot se bo moral tudi v prihodnjih opredeliti do prioritetnega reševanja posameznih projektov, ki ob redni dejavnosti predstavljajo velik finančni zalogaj. Nadpovprečna vlaganja v razvoj družbenih dejavnosti v zadnjih nekaj letih pomenijo nesporno pomemben vložek v hitrejši razvoj občine Kamnik. Vsekakor pa bo v prihodnjih letih potrebno nameniti več pozornosti tudi v razvoj komunalne in cestne infrastrukture, pri čemer imajo nekateri projekti medobčinski, regionalni in celo

državni značaj. Za realizacijo le-teh pa bo treba poiskati tudi vire financiranja tako v državnem proračunu kot v evropskih skladih

LITERATURA

1. Čok Mitja et al.: Javne finance v Sloveniji. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2001. 97 str.
2. Jelčič Božidar: Nauka o financijama i financijsko pravo. Zagreb : Informator, 1988. 447 str.
3. Kamin Anton: Na Perovem vrtec namesto trgovine. Dnevnik, Ljubljana, 16.10.2003. 11 str.
4. Milunovič Vesna: Premoženje in učinkovito financiranje občin: Vodnik po lokalni samoupravi. Ljubljana : Inštitut za lokalno samoupravo pri Visoki upravni šoli, 2001. 86 str.
5. Pernek Franc: Finančno pravo in javne finance. Maribor : Pravna fakulteta, 1999. 270 str.
6. Pihlar Tatjana: Za kmečke otroke bo vrtec poslej dražji. Dnevnik, Ljubljana, 29.1.2006. str. 7.
7. Ribičič Ciril: Centralizem za Slovenijo. Ljubljana : ČZP Enotnost, 1994. 166 str.
8. Smolnikar Anton Tone: Kdaj vrtec v Kamniku. Kamniški občan, Kamnik, 2004, 6/43, str. 3.
9. Sruk Vlado: Leksikon politike. Maribor, Založba obzorja, 1995. 187 str.
10. Stele Tone: Zakaj so manjše občine bolj uspešne?. Kamniški občan, Kamnik, 2005, 10/43, str. 8.
11. Šmidovnik Janez: Lokalna samouprava. Ljubljana : Cankarjeva založba, 1995. 274 str.
12. Tomšič Rok: Izdelava in izvrševanje proračunov v lokalni skupnosti. Specialistično delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2003. 79 str.
13. Vlaj Stane: Lokalna samouprava, občine in pokrajine. Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 1998. 456 str.
14. Vošnjak Anita: Kamniški starši dokaj revni. Dnevnik, Ljubljana, 17.1.2004, str. 8.
15. Vošnjak Anita: Kamniku se obeta nov vrtec. Dnevnik, Ljubljana, 6.9.2005, str. 10.
16. Vošnjak Anita: Malčke vozijo v Ljubljano. Dnevnik, Ljubljana, 6.10.2005a., str. 9.
17. Žagar Katarina: Lokalna samouprava, organizacija in funkcija. Ljubljana : Upravna akademija, 2003. 17 str.

VIRI

1. Bilance proračunov občin, 2004. Ministrstvo za finance RS.
[URL: http://www.sigov.si/mf/slov/fin_loksk/bilance.htm], 2005.
2. Cene stanovanjskih površin v Ljubljani in njeni okolici.
[URL: <http://www.slonep.net/subareas.html?levo0=1&lev1=4&lev2=45&lev3=634>], 2006.
3. Izhodišča in predlogi za nadaljnji razvoj lokalne samouprave v RS.
[URL: <http://www.sigov.si/loksam/izhod187.htm>], 2005.
4. Izračun zneskov finančne izravnave občin, 2005. 55. str.
[URL: http://www.sigov.si/mf/slov/fin_loksk/izracuni/IZRPP2005-ponovni.pdf], 2004.
5. Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005. Kamnik : Občina Kamnik, 2004. 220 str.
6. Odredba o pogojih za ustanavljanje javnih vrt (Uradni list RS, št. 11/1999).

7. Položaj lokalne in regionalne demokracije v Sloveniji.
[URL: <http://www.sigov.si/loksam/pojmem.htm>], 2006
8. Poročilo o pogojih za izvajanje programov predšolske vzgoje v Javnem zavodu A. Medveda Kamnik. Kamnik : Občina Kamnik, 2005. 3 str.
9. Poročilo o odhodkih po funkcionalni dejavnosti za vse občine v letih od 2000-2004, 2005.
[URL: http://www.sigov.si/mf/slov/fin_loksk/obrazec_P_P1/P1-2004-vsi-KONCNI.xls], 005
10. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o plačilu staršev za programe v vrtcih (Uradni list RS, št. 110/2005).
11. Reforma lokalne samouprave v Sloveniji (Poročevalec Državnega zbora RS, št. 17/1993, 21/1994).
12. Registrirana brezposelnost 2006, Povprečne plače 2006. Državni portal RS.
[URL: <http://e-uprava.gov.si/ispo/indeksi/zacetna.ispo>], 2006.
13. Statistični letopis RS 2005. Ljubljana : Zavod RS za statistiko, 2006. 570 str.
14. Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/1991, 42/1997, 66/2000).
15. Veliki splošni leksikon. Ljubljana : DZS, 1998. 4744 str.
16. Velike razlike cen vrtcev.
17. [URL: http://24ur.com/bin/article.php?article_id=2030592], 2003.
18. Vpis v vrtec, Plačilo staršev, Dohodkovni razredi. Ministrstvo za šolstvo in šport RS.
19. [URL: <http://www.mss.gov.si/index.php?id=136>], 2006.
20. Zaključni račun proračuna občine Kamnik za leto 2002. Kamnik : Občina Kamnik, 2003, 190 str.
21. Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2004. Kamnik : Občina Kamnik, 2005, 188 str.
22. Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/1993).
23. Zakon o financiranju občin (Uradni list RS št. 80/1994).
24. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/1996).
25. Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 12/1996, 113/2003).

PRILOGE

Priloga 1: Plačilni in dohodkovni razredi za plačila staršev v letu 2006

Plačilni razred	Dohodkovni razred	Mesečni bruto dohodek na družinskega člana v letu 2004	Plačilo
	(delež bruto mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo v RS v preteklem koledarskem letu)		(% cene programa)
1.	do 25 %	do 66.893 SIT	10 %
2.	nad 25 % do 35 %	nad 66.893 do 93.650 SIT	20 %
3.	nad 35 % do 45 %	nad 93.650 do 120.407 SIT	30 %
4.	nad 45 % do 55 %	nad 120.407 do 147.164 SIT	40 %
5.	nad 55 % do 70 %	nad 147.164 do 187.300 SIT	50 %
6.	nad 70 % do 90 %	nad 187.300 do 240.814 SIT	60 %
7.	nad 90 % do 110 %	nad 240.814 do 294.328 SIT	70 %
8.	nad 110 %	nad 294.328 SIT	80 %

Vir: Dohodkovni razredi, 2006.

Priloga 2: Pet občin z najvišjo povprečno bruto plačo in pet občin z najnižjo povprečno bruto plačo

	Občina	v 000 SIT
1.	Cerklje na Gorenjskem	396.824
2.	Dol priLjubljani	331.281
3.	Ljubljana	326.393
4.	Sveta Ana	316.098
5.	Dobrovnik	304.342
6.	Velika Polana	168.871
7.	Osilnica	168.543
8.	Turnišče	154.741
9.	Majšperk	153.239
10.	Gornji Petrovci	144.377
* povprečje v Sloveniji		267.571

Vir: Statistični letopis RS 2005, 2006.

Priloga 3: V oceno lastnih prihodkov se za izračun finančne izravnave upoštevajo (ZFO, 1994)

1) prihodki po 21. členu:

- dohodnina,
- davek na dediščine in darila,
- davek na dobitke od iger nas srečo,
- davek na promet nepremičnin,
- upravne takse,
- posebna taksa za uporabo igralnih avtomatov zunaj igralnic;

2) in prihodki po 22. členu:

- davek od premoženja,
- nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča,
- krajevna turistična taksa,
- komunalne takse,
- pristojbine,
- odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda,
- odškodnine in nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora in onesnaževanje okolja,
- prihodki uprave,
- prihodki, določeni z drugimi akti.

Priloga 4: Deleži za izračun koeficientov Mi, Si, Pi, Ci za leto 2005

površina celotne države na prebivalca	0,01014 kvadratnih kilometrov
dolžina lokalnih cestna prebivalca v celotni državi	0,006917 kilometrov
delež mlajših od 15 let v celotni populaciji v državi	0,154894
delež starejših od 65 let v celotni populaciji v državi	0,150062

Vir: Izračun zneskov finančne izravnave občin 2005, 2004.

Priloga 5: Koeficienti za izračun primerne porabe v občine Kamnik za leto 2005

Število prebivalcev na dan 31.12.2003	Ci	Pi	Mi	Si	Vsota korigiranih koeficientov
26.466	0,879572	0,989646	1,06161	0,916015	1,03996

Vir: Izračun zneskov finančne izravnave občin 2005, 2004.

Priloga 6: Posebni del proračuna občine Kamnik za leto 2005

Konto	Naziv	Realizacija 2003 v 000 SIT	Sprejeti proračun 2004 v 000 SIT	Realizacija 2004 v 000 SIT	Načrt 2005 v 000 SIT	Indeks
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4/2)
70	DAVČNI PRIHODKI	1.938.104	2.130.212	2.197.229	2.217.318	104,1
7000	dohodnina	1.539.832	1.639.133	1.712.976	1.680.678	102,5
7030	davki na nepremičnine	199.680	282.796	267.834	282.908	100,0
	1. nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	197.326	280.000	265.009	280.000	100,0
	2. davek na premoženje	2.354	2.796	2.825	2.908	104,0
7032	davki na dediščine in darila	24.420	21.479	15.736	22.338	104,0
7033	davki na promet nepremičnin	87.939	82.551	109.829	85.930	104,1
7044	davki na posebne storitve	3.409	13.748	4.002	14.298	104,0
	1. davek na dobitke od iger na srečo	3.409	13.748	4.002	14.298	104,0
7047	drugi davki na uporabo blaga in storitev	82.824	90.505	86.852	131.166	144,9
	1. taksa za obremenjevanje vode	16.209	16.000	14.014	54.000	337,5
	2. turistična taksa	3.176	3.000	2.942	3.000	100,0
	3. pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest	5.675	6.915	6.285	7.192	104,0
	4. komunalne takse	12.170	15.000	12.456	15.000	100,0
	5. odškodnina za spremembo namena kmetijskih zemljišč in gozda	6	0	0	0	0,0
	6. požarna taksa	10.018	9.590	11.395	9.974	104,0
	7. taksa za odlaganje odpadkov	35.570	40.000	39.760	42.000	105,0
71	NEDAVČNI PRIHODKI	431.084	647.299	685.873	411.362	63,6
7101	prihodki od udeležbe na dobičku drugih podjetij in finančnih institucij	819	0	0	0	0,0
7102	prihodki od obresti	16.659	16.000	19.168	16.000	100,0
7103	prihodki od premoženja	66.575	76.000	80.731	124.078	163,3
	1. prihodki od najemnin za poslovne prostore	14.795	14.000	15.282	16.000	114,3
	2. prihodki od najemnin za stanovanja	30.252	36.000	39.954	42.000	116,7
	3. prihodki od drugih najemnin	2.019	5.500	4.378	5.600	101,8
	4. prihodki od tržnice	1.149	1.500	1.308	1.500	100,0
	5. prihodki iz naslova podeljenih koncesij	18.360	19.000	19.809	58.978	310,4
	6. prihodki od parkirnin na javnih parkiriščih				14.000	
7111	upravne takse	11.533	14.708	11.305	15.305	104,1

Nadaljevanje Priloge 6

Konto	Naziv	Realizacija 2003 v 000 SIT	Sprejeti proračun 2004 v 000 SIT	Realizacija 2004 v 000 SIT	Načrt 2005 v 000 SIT	Indeks
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4/2)
7120	denarne kazni	6.307	6.000	7.250	7.000	116,7
7130	prihodki od prodaje blaga in storitev	20.011	21.900	19.770	22.000	100,5
7141	drugi nedavčni prihodki	309.180	512.691	547.649	226.979	44,3
72	KAPITALSKI PRIHODKI	50.078	148.471	113.472	328.650	221,4
7200	prihodki od prodaje zgradb in prostorov	21.037	16.000	15.752	2.000	12,5
7201	prihodki od prodaje prevoznih sredstev	0	800	0	600	75,0
7202	prihodki od prodaje opreme	22	52	9	50	96,2
7220	prihodki od prodaje kmetijskih zemljišč in gozdov	1.710	1.091	1.091	0	0,0
7221	prihodki od prodaje stavbnih zemljišč	27.309	130.528	96.620	326.000	249,8
73	PREJETE DONACIJE	20.919	6.300	7.904	43.730	694,1
7300	prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	100	200	818	0	0,0
7301	prejete donacije iz domačih virov za investicije	19.800	2.500	3.500	6.930	277,2
7310	prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	1.019	0	0	36.800	
7311	prejete donacije iz tujine za investicije	0	3.600	3.586	0	0,0
74	TRANSFERNI PRIHODKI	537.944	514.426	497.546	580.838	112,9
7400	prejeta sredstva iz državnega proračuna	537.384	514.426	483.975	563.613	109,6
7401	prejeta sredstva iz proračunov lokalnih skupnosti	560	0	13.571	17.225	
	SKUPAJ PRIHODKI	2.978.129	3.446.708	3.502.024	3.581.898	103,9
7500	prejeta vračila danih posojil od posameznikov	725	1.000	921	1.000	100,0
7512	Sredstva pridobljena s prodajo kapitalskih deležev v privatnih podjetjih				10.000	
	SKUPAJ PREJEMKI	2.978.854	3.447.708	3.502.945	3.592.898	104,2
	stanje sredstev na dan 31.12. preteklega leta	283.408	370.103	508.654	508.654	137,4
	SKUPAJ RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA	3.262.262	3.817.811	4.011.599	4.101.552	107,4

Vir: Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Priloga 7: Odhodki po področjih proračunske porabe za Občino Kamnik za leto 2005

Šifra	Področje in pododdelek funkcionalne dejavnosti	Relizacija 2003 v 000 SIT	Sprejeti proračun 2004 v 000 SIT	Realizacija 2004 v 000 SIT	Načrt 2005 v 000 SIT	Indeks (5=4/2)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5=4/2)
01	JAVNA UPRAVA	355.572	474.192	407.050	535.893	113,0
0111	dejavnosti izvršilnih in zakonodajnih organov	325.074	430.109	375.452	484.863	112,7
0133	druge splošne zadeve in storitve	21.000	32.677	20.199	39.030	119,4
0180	splošni transferi med javnofinančnimi institucijami na različnih ravneh države	9.498	11.406	11.399	12.000	105,2
02	OBRAMBA	7.560	8.180	8.179	8.430	103,1
0220	civilna zaščita	7.560	8.180	8.179	8.430	103,1
03	JAVNI RED IN VARNOST	49.623	64.060	62.284	65.140	101,7
0320	protipožarna varnost	48.301	61.000	61.000	62.840	103,0
0360	druge dejavnosti s področja javnega reda in varnosti	1.322	3.060	1.284	2.300	75,2
04	GOSPODARSKE DEJAVNOSTI	529.577	637.533	581.205	713.117	111,9
0421	kmetijstvo	30.445	36.928	29.097	31.635	85,7
0451	cestni promet	420.036	520.409	478.266	529.000	101,7
0473	turizem	26.278	30.982	28.880	86.482	279,1
0490	druge dejavnosti s področja gospodarskih zadev	52.818	49.214	44.962	66.000	134,1
05	VARSTVO OKOLJA	103.471	220.650	193.993	237.950	107,8
0510	zbiranje in ravnanje z odpadki	36.663	64.525	63.910	43.500	67,4
0520	ravnanje z odpadno vodo	56.967	151.975	126.329	183.370	120,7
0560	druge dejavnosti s področja varstva okolja	9.841	4.150	3.754	11.080	267,0
06	STANOVANJSKA DEJAVNOST IN PROSTORSKI RAZVOJ	516.641	972.054	759.868	776.663	79,9
0610	stanovanjska dejavnost	70.868	81.533	71.243	87.500	107,3
0620	dejavnosti na področju prostorskega načrtovanja in razvoja	11.723	77.203	41.705	132.200	171,2
0630	oskrba z vodo	142.730	174.000	164.234	13.321	7,7
0640	cestna razsvetljava	61.341	77.121	76.109	59.992	77,8
0660	druge zadeve s področja stanovanjskih dejavnosti in prostorskega razvoja	229.979	562.197	406.577	483.650	86,0
07	ZDRAVSTVO	8.632	10.295	9.757	12.000	116,6
0760	druge dejavnosti na področju zdravstva	8.632	10.295	9.757	12.000	116,6

Nadaljevanje Priloge 7

Šifra	Področje in pododdelek funkcionalne dejavnosti	Relizacija 2003 v 000 SIT	Sprejeti proračun 2004 V 000 SIT	Realizacija 2004 v 000 SIT	Načrt 2005 v 000 SIT	Indeks
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5=4/2)
08	REKREACIJA, KULTURA IN DEJAVNOST NEPROFITNIH ORGANIZACIJ, ZDRUŽENJ, DRUŠTEV IN DRUGIH INSTITUCIJ	255.718	341.524	313.373	356.920	104,5
0810	dejavnosti na področju športa in rekreacije	81.767	128.326	116.180	144.809	112,8
0820	kulturne dejavnosti	148.812	175.225	159.829	172.510	98,5
0830	dejavnosti radia in televizije ter založništva	1.539	5.500	5.497	3.500	63,6
0840	dejavnosti neprofitnih organizacij, društev, združenj in drugih institucij	23.600	32.473	31.867	36.101	111,2
09	IZOBRAŽEVANJE	896.978	913.303	867.831	1.212.569	132,8
0911	predšolska vzgoja	489.738	601.268	580.843	594.436	98,9
0912	osnovnošolsko izobraževanje	404.552	304.808	284.584	610.350	200,2
0980	druge dejavnosti na področju izobraževanja	2.688	7.227	2.404	7.783	107,7
10	SOCIALNA VARNOST	144.612	176.020	161.799	182.870	103,9
1011	varstvo obolelih oseb	28.723	33.420	29.866	34.420	103,0
1020	pokojninsko varstvo in socialna varnost starejših občanov	39.337	47.140	41.828	52.300	110,9
1040	varstvo otrok in družine	1.235	1.288	1.288	1.300	100,9
1050	varstvo brezposelnih oseb	43.720	59.000	57.270	60.800	103,1
1070	zagotavljanje socialne varnosti socialno ogroženih kategorij prebivalcev	2.572	4.300	4.053	850	19,8
1090	druge dejavnosti na področju socialne varnosti	29.025	30.872	27.494	33.200	107,5
SKUPAJ		2.868.384	3.817.811	3.365.339	4.101.552	107,4

Vir: Odlok proračuna občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Priloga 8: Prihodki občine Kamnik v letih 2003, 2004 in 2005

Konto	Naziv / leto	2000	2001	2002	2003	2004	2005
70	DAVČNI PRIHODKI	1.402.391	1.566.101	1.791.124	1.938.104	2.197.229	2.217.318
700	dohodnina	1.111.702	1.229.394	1.372.894	1.539.832	1.712.976	1.680.678
703	davki na premoženje	169.403	154.846	217.818	312.039	393.400	391.176
704	domači davki na blago in storitve	121.287	181.862	200.412	86.233	90.854	145.464
71	NEDAVČNI PRIHODKI	319.378	307.059	286.372	467.952	686.809	437.480
72	KAPTALSKI PRIHODKI	130.644	63.766	179.096	50.108	113.568	328.650
73	PREJETE DONACIJE	38.842	46.212	17.166	21.529	7.904	43.950
74	TRANSFERNI PRIHODKI	561.809	619.493	534.298	551.528	497.547	592.838
	SKUPAJ PRIHODKI	2.453.064	2.602.631	2.808.056	3.029.221	3.503.057	3.620.236

Vir: Zaključni račun proračuna občine Kamnik za leto 2002, 2003, str. 190; Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2004, 2005, str. 188; Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Priloga 9: Struktura prihodkov občine Kamnik v letih 2003, 2004 in 2005

Konto	Naziv / leto	2000	2001	2002	2003	2004	2005
70	DAVČNI PRIHODKI	57,2 %	60,2 %	63,8 %	64,0 %	62,7 %	61,2 %
700	dohodnina	45,3 %	47,2 %	48,9 %	50,8 %	48,9 %	46,4 %
703	davki na premoženje	6,9 %	5,9 %	7,8 %	10,3 %	11,2 %	10,8 %
704	domači davki na blago in storitve	4,9 %	7,0 %	7,1 %	2,8 %	2,6 %	4,0 %
71	NEDAVČNI PRIHODKI	13,0 %	11,8 %	10,2 %	15,4 %	19,6 %	12,1 %
72	KAPITALSKI PRIHODKI	5,3 %	2,5 %	6,4 %	1,7 %	3,2 %	9,1 %
73	PREJETE DONACIJE	1,6 %	1,8 %	0,6 %	0,7 %	0,2 %	1,2 %
74	TRANSFERNI PRIHODKI	22,9 %	23,8 %	19,0 %	18,2 %	14,2 %	16,4 %
	SKUPAJ PRIHODKI	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vir: Zaključni račun proračuna občine Kamnik za leto 2002, 2003, str. 190; Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2004, 2005, str. 188; Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Priloga 10: Odhodki občine Kamnik od leta 2000-2005

Šifra	Področje / leto	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01	Javna uprava	298.854	422.494	360.940	355.740	406.760	535.893
02	Obramba	6.503	6.846	7.455	7.562	8.179	8.430
03	Javni red in varnost	35.953	46.927	45.027	49.624	62.285	65.140
04	Gospodarske dejavnosti	364.774	353.365	380.029	529.567	581.206	713.177
0421	<i>Kmetijstvo</i>	<i>31.302</i>	<i>56.877</i>	<i>28.720</i>	<i>30.446</i>	<i>29.098</i>	<i>31.635</i>
0451	<i>cestni promet</i>	<i>271.075</i>	<i>216.854</i>	<i>284.408</i>	<i>420.026</i>	<i>478.267</i>	<i>529.000</i>
0473	<i>Turizem</i>	<i>20.998</i>	<i>25.656</i>	<i>24.060</i>	<i>26.277</i>	<i>28.880</i>	<i>86.482</i>
0490	<i>drude dejavnostj s področja gospodarskih zadev</i>	<i>41.400</i>	<i>53.978</i>	<i>42.841</i>	<i>52.818</i>	<i>44.962</i>	<i>66.000</i>
05	Varstvo okolja	128.707	115.045	136.418	104.262	193.992	237.950
06	Stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj	398.570	551.406	590.740	516.553	760.061	776.663
07	Zdravstvo	33.592	42.995	8.326	8.632	9.758	12.000
08	Rekreacija, kultura in dejavnosti neprofitnih organizacij, združenj, društev in drugih institucij	242.101	201.636	271.831	255.718	313.374	356.920
09	Izobraževanje	601.838	681.993	870.463	896.978	867.831	1.212.569
	predšolska vzgoja	348.461	384.475	432.312	498.738	580.843	594.436
	osnovnošolsko izobraževanje	250.713	294.540	435.339	404.552	284.584	610.350
	druge dejavnosti	2.664	2.978	2.812	2.688	2.404	7.783
10	Socialna varnost	80.915	94.014	145.264	144.612	161.799	182.870
SKUPAJ		2.191.807	2.516.721	2.816.493	2.868.384	3.365.339	4.101.612

Vir: Zaključni račun proračuna občine Kamnik za leto 2002, 2003, str. 190; Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2004, 2005, str. 188; Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.

Priloga 11: Struktura odhodkov občine Kamnik v letih 2003, 2004 in 2005

Šifra	Področje / leto	2000	2001	2002	2003	2004	2005
01	Javna uprava	13,6 %	16,8 %	12,8 %	12,4 %	12,1 %	13,1 %
02	Obramba	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %
03	Javni red in varnost	1,6 %	1,9 %	1,6 %	1,7 %	1,9 %	1,6 %
04	Gospodarske dejavnosti	16,6 %	14,0 %	13,5 %	18,5 %	17,3 %	17,4 %
0421	<i>kmetijstvo</i>	1,4 %	2,3 %	1,0 %	1,1 %	0,9 %	0,8 %
0451	<i>cestni promet</i>	12,4 %	8,6 %	10,1 %	14,6 %	14,2 %	12,9 %
0473	<i>turizem</i>	1,0 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	2,1 %
0490	<i>drude deavnostj s področja gospodarskih zadev</i>	1,9 %	2,1 %	1,5 %	1,8 %	1,3 %	1,6 %
05	Varstvo okolja	5,9 %	4,6 %	4,8 %	3,6 %	5,8 %	5,8 %
06	Stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj	18,2 %	21,9 %	21,0 %	18,0 %	22,6 %	18,9 %
07	Zdravstvo	1,5 %	1,7 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
08	Rekreacija, kultura in dejavnosti neprofitnih organizacij, združenj, društev in drugih institucij	11,0 %	8,0 %	9,7 %	8,9 %	9,3 %	8,7 %
09	Izobraževanje	27,5 %	27,1 %	30,9 %	31,3 %	25,8 %	29,6 %
	predšolska vzgoja	15,9 %	15,3 %	15,3 %	17,4 %	17,3 %	14,5 %
	osnovnošolsko izobraževanje	11,4 %	11,7 %	15,5 %	14,1 %	8,5 %	14,9 %
	druge dejavnosti	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %
10	Socialna varnost	3,7 %	3,7 %	5,2 %	5,0 %	4,8 %	4,5 %
	SKUPAJ	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vir: Zaključni račun proračuna občine Kamnik za leto 2002, 2003, str. 190; Zaključni račun proračuna Občine Kamnik za leto 2004, 2005, str. 188; Odlok proračuna Občine Kamnik za leto 2005, 2004, str. 220.